

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol I. - Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, art. 15), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (7), cuvântul „contravenientul” se substituie prin cuvântul „persoana”.

2. Articolul 16:

la alineatul (1), cuvintele „cu capacitate de exercițiu” se substituie prin cuvântul „responsabilă”;

alineatul (2), sintagma „art. 228-245 și la art. 263-311” se substituie prin sintagma „art. 63¹, art. 69 alin. (1), art. 78, 85, 87, art. 88 alin. (1), art. 89, art. 91 alin.(1), art. 104, 105, 203, 204, art. 228-245, 336, 342, 352-357, 363, 365”;

3. La articolul 17 alineatul (4), după cuvintele „persoanei fizice” se completează cu cuvintele „sau, după caz, a persoanei cu funcție de răspundere”.

4. La articolul 19, cuvintele „și răspunderea contravențională” din titlu și dispoziție, precum și litera a) se exclud;

5. Articolul 20 se abrogă.

5. Articolul 26:

se completează cu litera a¹) care va avea următorul cuprins:

„a¹) stării de iresponsabilitate;”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) contravenției neînsemnate sau a tentativei neînsemnate de contravenție;”.

6. Articolul 28 va avea următorul cuprins:

„Articolul 28. Contravenția neînsemnată, tentativa neînsemnată de contravenție

(1) În cazul contravenției neînsemnate și a tentativei neînsemnate de contravenție, organul (persoana cu funcție de răspundere) competentă să soluționeze cazul poate înlătura răspunderea contravențională, limitându-se la adresarea unei observații verbale făptuitorului.

(2) Se consideră neînsemnată tentativa de contravenție sau contravenția pentru care prezentul cod prevede în calitate de sancțiune maximă aplicarea unei amenzi de pînă la 10 unități convenționale.”.

7. La articolul 29, sintagma „art.78, art.96 alin.(1), (2), art.100, 101, 103, 105, 242” se substituie prin sintagma „69, 78, art. 96 alin. (1) lit. a) și alin. (3), art.97, art. 97¹ alin. (1), art. 97² – 105, art. 242 alin. (1)”.

8. Articolul 30:

la alineatul (2), sintagma „3 luni” se substituie prin sintagma „6 luni”;

se completează cu alineatul (2²), care va avea următorul cuprins:

„(2²) Termenele prescripției de tragere la răspundere contravențională se reduc pe jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii contravenției erau minori.”;

se completează cu alineatele (4¹) - (4³), care vor avea următorul cuprins:

„(4¹) În cazul săvârșirii de către persoană a unei noi contravenții, prescripția se calculează pentru fiecare contravenție separat.

(4²) Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit contravenția se sustrage de la procesul contravențional. În aceste cazuri curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau autodenunțării.

(4³) În cazul prevăzut la alin. (4³) persoana nu poate fi trasă la răspundere contravențională dacă de la data săvârșirii contravenției a trecut 1 an și prescripția nu a fost întreruptă prin săvârșirea unei noi contravenții.”.

9. Capitolul III se completează cu articolul 31¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 31¹. Starea de iresponsabilitate constatată în modul stabilit de lege

(1) Este în stare de iresponsabilitate persoana care săvârșește o faptă aflându-se în imposibilitatea de a conștientiza sau a dirija acțiunile sale din cauza unei boli psihice cronice, unei tulburări temporare a activității psihice, a alienării mintale sau a unei alte stări psihice patologice.

(2) Nu este pasibilă de răspundere contravențională persoana care a săvârșit o faptă în stare de responsabilitate, dar care, pînă la pronunțarea hotărîrii de sancționare, s-a îmbolnăvit de o boală psihică, lipsită fiind de posibilitatea conștientizării sau dirijării acțiunilor sale.”.

9. La articolul 34 alineatul (5), cuvintele „de a desfășura o anumită activitate, prin ridicarea dreptului” se exclud;

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Amenda se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza, la demersul acestuia sau a procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este stabilită de instanța de judecată, înlocuirea se efectuează la demersul executorului judecătoresc de către instanța care a judecat cauza în fond.”;

se completează cu alineatul (9) cu următorul cuprins:

„(9) Dovada executării benevole a sancțiunii amenzii se prezintă de către contravenient, în termen de 2 zile lucrătoare de la achitarea amenzii, autorității din care face parte agentul constator, cu excepția cazurilor cînd instituția bancară asigură prezentarea informației despre amenzile achitate în baza unui acord de schimb informațional cu autoritatea respectivă. În calitate de dovadă a executării benevole a sancțiunii amenzii este copia documentului bancar de încasare a amenzii.”;

10. Articolul 35:

la alineatul (1), cuvintele „, inclusiv prin privarea acesteia de dreptul special” de exclus;

la alineatul (3), cuvintele „, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(4)” se exclud;

alineatele (2) și (4) se exclud.

11. Articolul 36 se completează cu alineatele (4¹) și (4²) cu următorul cuprins:

„(4¹) Privarea de dreptul de a conduce vehicule nu poate fi aplicată persoanei cu dizabilități care folosește vehiculul ca unic mijloc de deplasare, cu excepția cazurilor cînd l-a condus, atribuindu-i cu bună știință un număr de înmatriculare fals ori l-a condus în stare de

ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe, ori s-a eschivat de la examenul medical de constatare a acestei stări, ori a părăsit locul accidentului rutier la care a fost participant.

(4²) Privarea de dreptul de a conduce vehicule se aplică de instanța de judecată pe un termen de la 6 luni la 3 ani, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2).”

12. La art. 37 alin. (5), cuvintele „la oficiul de executare” se substituie prin cuvintele „la organul de probațiune”.

13. La articolul 38 alineatul (6), după cuvintele „în bază de contract,” se completează cu cuvintele „minorilor,”.

14. La articolul 39 alineatul (2), după cuvîntul „sau” se completează cu sintagma „și”.

15. Articolul 40 se exclude.

16. La articolul 43 alineatul (1) litera b) va avea următorul cuprins:

„a) săvîrșirea contravenției de către o persoană care anterior a fost sancționată pentru o contravenție similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză,”.

16. Se completează cu articolul 43¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 43¹. Aplicarea sancțiunii contravenționale în cazul tentativei de contravenție

(1) La aplicarea pedepsei pentru tentativa de contravenție se ține cont de circumstanțele în virtutea cărora fapta nu și-a produs efectul.

(2) Mărimea pedepsei pentru tentativa de contravenție nu poate depăși trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru contravenția consumată.”.

17. La articolul 44 alineatul (2), cuvintele „de către instanța de judecată” se exclud.

18. Articolul 54:

la alineatul (3):

în dispoziție, cuvintele „Legii privind cultele religioase și părțile lor componente” se substituie prin sintagma „Legii nr. 125-XVI din 11 mai 2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie”;

în sancțiunea, sintagma „de la 10 la 20” se substituie prin sintagma „de la 20 la 30”;

la alineatul (4), în sancțiune, sintagma „de la 40 la 50” se substituie prin sintagma „de la 10 la 20”;

la alineatul (5), în sancțiune, sintagma „de la 20 la 30” se substituie prin sintagma „de la 20 la 40”;

la alineatul (6), în sancțiune, sintagma „de la 25 la 35” se substituie prin sintagma „de la 30 la 50”.

19. Articolul 54¹ va avea următorul cuprins:

„Articolul 54¹. Practicarea fără drept a unei profesii sau activități

Practicarea unei profesii sau activități, alta decît activitatea de întreprinzător, fără deținerea unei licențe sau a unei alt fel de autorizații, dacă legea prevede ca obligatorie deținerea acesteia

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la

200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”.

21. La articolul 61, sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

22. Articolul 62 se exclude.

23. Articolul 63:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 15 la 25 de ore.”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.”.

24. Se completează cu articolul 63¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 63¹. Admiterea aflării persoanelor care nu au împlinit vârsta de 16 ani în localurile de agrement fără însoțire

Admiterea aflării persoanelor care nu au împlinit vârsta de 16 ani fără supravegherea părinților sau a persoanelor care îi înlocuiesc în în baruri, cafenele, restaurante, cinematografe, discoteci, disco-cluburi, cluburi de noapte, saune, săli de Internet sau în alte localuri de agrement după orele 22.00

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.”.

25. La articolului 65, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

26. Articolul 67:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Desfășurarea întrunirii de către organizatorul acesteia fără depunerea declarației prealabile în modul stabilit lege

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale;

la alineatul (3), cuvântul „(conducătorul)” se exclude;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Participarea la întrunire cu deținerea asupra sa a armei

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere a armei și de portarmă pe un termen de la 3 luni la 1 an.”;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Participarea la întrunire cu deținerea asupra sa a substanțelor explozive, a oricăror substanțe interzise sau a altor obiecte ce pot pune în pericol viața ori sănătatea oamenilor

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale sau cu arest contravențional de la 5 la 15 zile.”.

27. La articolul 68, în dispoziție, cuvintele „prin amenințarea de a aplica forța” se substituie prin cuvintele „cu amenințare, dacă fapta nu constituie infracțiune.”.

28. Articolul 69:

la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de la 20 la 60” se substituie prin sintagma „de la 15 la 30”, iar sintagma „de pînă la 60 de ore” se substituie prin sintagma „de la 10 la 20 de ore”;

la alineatul (2), în sancțiune, sintagma „de la 50 la 100” se substituie prin sintagma „de la 20 la 40”, iar sintagma „de pînă la 60 de ore” se substituie prin sintagma „de la 15 la 30 de ore”.

29. La articolul 70, în sancțiune, cuvintele „sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile,” se exclud.

30. La articolul 71, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Încălcarea intenționată a dispozițiilor legale privind accesul la informație sau a celor cu privire la petiționare

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

31. La articolul 72, în dispoziție, cuvintele „de către o persoană cu funcție de răspundere” se exclud, iar sancțiunea se completează cu sintagma „aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

32. La articolul 73 alineatul (2), în sancțiunea se completează cu cuvintele „cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

33. La articolul 74¹, alineatele (1) – (5), în sancțiune, sintagma „de 150” se substituie prin sintagma „de la 100 la 150”, după cuvintele „aplicată persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,” iar cuvintele „în ambele cazuri” se substituie prin cuvintele „în toate cazurile”.

34. Articolul 74²:

la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de la 100 la 500” se substituie prin sintagma „de la 100 la 250”;

la alineatul (2), în sancțiune, sintagma „de la 200 la 500” se substituie prin sintagma „de la 200 la 400”.

35. La articolul 74³, în sancțiune, după cuvintele „aplicată persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”, sintagma „de la 200 la 500” se substituie prin sintagma „de la 250 la 500”, iar cuvintele „în ambele cazuri” se substituie prin cuvintele „în toate cazurile”.

36. Articolul 77:

la alineatele (2) și (3), sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (4), sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei juridice” ;

la alineatul (6), sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (7), sancțiunea se completează cu cuvintele „ , cu amendă de la 120 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

37. La articolul 78:

- alineatul (1) se exclude;
- la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore sau cu arest contravențional de la 5 la 10 zile.”;
- la alineatul (3), sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 50 la 75 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 10 la 15 zile.”.

38. La articolul 84, dispoziția se completează cu cuvintele „ , dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune”.

39. La articolul 85 alineatul (2), cuvintele „care dorește” se substituie prin cuvintele „care acceptă”.

40. La articolul 87, în dispoziție, cuvintele „ , chiar și în cantități mici și fără scop de înstrăinare” se substituie prin cuvintele „fără scop de înstrăinare, dacă fapta nu constituie infracțiune”.

41. La articolul 89 alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore.”.

42. Articolul 91 va avea următorul cuprins:
„Articolul 91. Încălcarea legislației cu privire la tutun și la produsele din tutun
(3) Nerespectarea prevederilor documentelor normative-tehnice privind producerea, păstrarea și prelucrarea industrială a tutunului
se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.
(2) Fumatul în locuri interzise, altele decât cele specificate la art.203 alin.(3), se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale.
(3) Comercializarea către minori a produselor din tutun
se sancționează cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”.

43. Articolul 94 se exclude.

44. La articolul 96 alineatul (1), în partea introductivă a dispoziției, după cuvintele „Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe”, și la alineatul (2), dispoziția se completează cu cuvintele „ , dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune, săvârșită”.

45. La articolul 97:
dispoziția se completează cu cuvintele „ , dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune”;
în sancțiune, după cuvântul „sau”, se completează cu cuvintele „ , în ambele cazuri.”;

46. La articolul 97¹, 97², 99 - 103, dispoziția se completează cu cuvintele „, , dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune”.

47. La articolul 105, în sancțiune, cuvintele „, sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile” se exclud.

48. Articolul 107:

la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de la 100 la 150” se substituie prin sintagma „de la 30 la 70”, iar sintagma „de la 30 la 150” se substituie prin sintagma „de la 50 la 100”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizic, cu amendă de la 150 la 250 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

49. Articolul 108 se exclude.

50. Capitolul VIII se completează cu articolul 108¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 108¹. Editarea publicațiilor periodice publice neînregistrate

Editarea publicațiilor periodice publice neînregistrate în Registrul publicațiilor periodice publice,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

51. La articolul 109 alineatul (2), în sancțiune, după sintagma „de la 20 la 40 de ore,” se completează cu sintagma „, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”.

52. Articolul 114:

la alineatul (2):

în dispoziție, cuvintele „cu excepția pescuitului în obiectivele acvatice aflate în gestiune privată,” se exclud;

în sancțiune, sintagma „de la 5 la 10” se substituie prin sintagma „de la 15 la 20”;

la alineatul (4), în sancțiune, sintagma „de 150” se substituie prin sintagma „de la 70 la 150”.

53. La articolul 116 alineatul (2), din sancțiune, cuvintele „cu demolarea, în ambele cazuri, a gardurilor și a construcțiilor din contul contravenientului” se exclud.

54. La articolul 117 alineatul (2) și articolul 118, în sancțiune, cuvintele „sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore” se exclud.

55. La articolul 120, în sancțiune, cuvintele „sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore” se exclud.

56. La articolul 122 alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 70 la 100 aplicată persoanei fizic, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

57. La articolul 124, în sancțiune, sintagma „de 60 de ore” se substituie prin sintagma „de la 40 la 60 de ore”.

58. Se completează cu articolul 126¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 126¹. Pășunatul ilegal al animalelor

Pășunatul animalelor pe terenurile proprietate publică a unității administrativ-teritoriale în altă perioadă a anului decît cea stabilită de autoritatea administrației publice locale, pășunatul în comun al diferitor specii de animale, pășunatul animalelor bolnave și a speciilor de animale neidentificate în contract, folosirea pășunilor de către persoane neautorizate de autoritățile administrației publice locale

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 50 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

59. La articolul 130, în sancțiune, sintagma „de la 3 la 5” se substituie prin sintagma „de la 5 la 10”.

60. Articolul 131:

la alineatul (4), în sancțiune, după cuvintele „aplicată persoanei fizice,” se completează cu cuvintele „cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Comercializarea produselor apicole în lipsa pașaportului sanitar-veterinar,

se sancționează cu amendă de pînă la 10 unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 25 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

61. La articolul 134, din sancțiune, cuvintele „, , cu sistarea construcției și restabilirea fondului forestier” se exclud.

62. La articolul 137 alineatul (2), în sancțiune, sintagma „de la 100 la 200” se substituie prin sintagma „de la 70 la 200”.

63. La articolul 143, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

64. La articolul 149, dispoziția se completează cu cuvintele „, , dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune”.

65. La articolul 154 alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”.

66. Articolul 155:

la alineatul (2) dispoziția va avea următorul cuprins:

„(2) Încălcarea regulilor de utilizare a substanțelor menționate la alineatul (1), dacă această faptă nu constituie infracțiunii”;

alineatul (3) se exclude.

67. Articolul 155¹:

la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de la 25 la 75” se substituie prin sintagma „de la 25 la 50”, iar sintagma „de la 100 la 500” se substituie prin sintagma „de la 100 la 300”;

la alineatul (2), în sancțiune, sintagma „de la 50 la 75” se substituie prin sintagma „de la 30 la 60”, sintagma „de la 75 la 100” se substituie prin sintagma „de la 50 la 80”, iar sintagma „de la 150 la 500” se substituie prin sintagma „de la 200 la 400”.

68. Articolul 157:

la alineatul (4), în sancțiune, sintagma „de pînă la 50” se substituie prin sintagma „de la 20 la 50”, iar sintagma „de pînă la 100” se substituie prin sintagma „de la 50 la 100”;

la alineatul (5):

în dispoziție, după cuvîntul „cîinelui” se completează cu cuvintele „sau a specii de animale mamifere”;

în sancțiune, sintagma „de pînă la 20” se substituie prin sintagma „de la 10 la 20”, iar sintagma „de pînă la 50” se substituie prin sintagma „de la 20 la 50”;

la alineatul (6), în sancțiune, sintagma „de pînă la 20” se substituie prin sintagma „de la 10 la 20”;

la alineatul (7), în sancțiune, sintagma „de pînă la 50” se substituie prin sintagma „de la 20 la 50”;

la alineatul (8), în sancțiune, sintagma „de pînă la 5” se substituie prin sintagma „de la 3 la 5”;

la alineatul (9), în sancțiune, sintagma „de pînă la 50” se substituie prin sintagma „de la 20 la 50”, iar sintagma „de pînă la 100” se substituie prin sintagma „de la 50 la 100”;

la alineatul (10), sancțiune va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.”.

69. Capitolul IX se completează cu articolul 158¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 158¹. Încălcarea regulilor privind identificarea și înregistrarea animalelor, precum și a regulilor zootehnice

(1) Refuzul identificării și înregistrării animalelor de către deținători, deținerea de animale neidentificate și neînregistrate potrivit prevederilor normelor sanitar-veterinare, nepredarea autorității sanitar-veterinare teritoriale a pașapoartelor individuale ale bovinelor sacrificate sau moarte

se sancționează cu amendă de la 3 la 15 unități convenționale aplicată persoanelor fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Transportarea animalelor neidentificate, neînregistrate și fără documentele corespunzătoare, inclusiv pașaportul în cazul bovinelor,

se sancționează cu amendă de 5 la 20 unități convenționale aplicată persoanelor fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Nedeclararea în termenii stabiliți de lege a cumpărării, inclusiv din import, vânzării, inclusiv exportul, morții, dispariției, fătării, sacrificării animalelor de către deținători în cel mult 7 zile autorității sanitar-veterinare teritorială

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(4) Achiziționarea animalelor neidentificate și neînregistrate în baza de date SITA (Sistemul de Identificare și Trasabilitate a Animalelor)

se sancționează cu amendă de 5 la 20 unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 50 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(5) Sacrificarea animalelor neidentificate

se sancționează cu amendă de 10 la 30 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 70 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(6) Sacrificarea bovinelor identificate și înregistrate, în alte locuri decât în unitățile de sacrificare autorizate de autoritatea sanitar-veterinar competentă

se sancționează cu amendă de 10 la 40 de unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

(7) Producerea și comercializarea de material seminal congelat, embrioni, ouă de incubație pentru hibridi comerciali, ouă de viermi de mătase, icre și larve de pește în afara unităților specializate, autorizate în acest scop, cu excepția instituțiilor științifice

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 50 unități convenționale aplicate persoanei cu funcție de răspundere.

(8) Nerespectarea normelor tehnologice și instrucțiunilor privind însămânțarea artificială se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 30 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(9) Monta clandestină

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 50 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(10) Înscrierea intenționată în evidențele zootehnice și în certificatele privind calitatea materialului de reproducție a unor date eronate privind originea, vârsta performanțelor productive și indicii de calitate ai materialului seminal brut, diluat, refrigerat sau congelat

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(13) Nerespectarea planului de împerecheri a bovinelor pentru reproducerea dirijată de reproducători cu valoare genetică ridicată

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

70. La articolul 159, în sancțiune, sintagma „de 15” se substituie prin sintagma „de la 10 la 20 de”.

71. Articolul 161 va avea următorul cuprins:

„Art. 161. Deconectarea neautorizată a energiei electrice, energiei termice și gazelor naturale

Deconectarea neautorizată a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețelele electrice, rețelele de energie termică sau de la rețelele de gaze naturale, cu excepția cazurilor când atare acțiuni se efectuează pentru securitatea vieții omenești, precum și a situațiilor de avarie sau de forță majoră (extraordinare),

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

72. La articolul 162 și 163, în sancțiune, sintagma „de pînă la 50” se substituie prin sintagma „de la 30 la 50”, iar sintagma „de pînă la 100” se substituie prin sintagma „de la 70 la 100”.

73. Se completează cu art. 163¹, care va avea următorul cuprins:

„Art. 163¹. Neîndeplinirea prescripțiilor emise de organele supravegherii de stat în domeniul energetic

(1) Neîndeplinirea în termen de către proprietarii și posesorii legitimi de instalații electrice a prescripțiilor în vederea excluderii abaterilor și încălcării normelor de amenajare, întreținere, deservire și exploatare, care pot provoca avarii, incendii, explozii sau poate pune în pericol viața oamenilor

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Neîndeplinirea în termen de către proprietarii și posesorii legitimi de instalații termice și gaze naturale a prescripțiilor în vederea excluderii abaterilor și încălcării normelor de construcție, întreținere, deservire și exploatare, care pot provoca avarii, incendii, explozii sau poate pune în pericol viața oamenilor

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

74. Articolele 164, 167 și 168 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 164. Folosirea ilegală a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor naturale

(1) Folosirea ilegală a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor naturale, prin racordarea neautorizată la rețeaua electrică, la rețeaua termică sau la rețeaua de gaze naturale, prin evitarea echipamentului de măsurare sau prin implicarea în funcționarea acestuia prin diferite metode, care duc la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a consumului de energie electrică, de energie termică sau de gaze naturale

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Conectarea ilegală la instalația de utilizare a energiei termice sau a gazelor naturale a unui consumator final, folosirea energiei electrice prin conectarea ilegală la instalația de utilizare a unui consumator final

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Folosirea ilegală a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor naturale, prin reconectarea neautorizată la rețeaua electrică, la rețeaua termică sau la rețeaua de gaze naturale, după deconectare

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

„Articolul 167. Deteriorarea rețelelor de energie termică la efectuarea de lucrări

Deteriorarea rețelelor de energie termică și a utilajelor acestora la efectuarea de lucrări

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 168. Încălcarea regulilor cu privire la protecția rețelelor de gaze naturale sau la zona de protecție a rețelelor de energie termică

Încălcarea regulilor cu privire la protecția rețelelor de gaze naturale sau la zona de protecție a rețelelor de energie termică, care are ca efect reducerea fiabilității furnizării de gaze naturale sau a energiei termice, și/sau dacă sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

76. Articolul 169:

în titlu și în partea introductivă a dispoziției, după cuvintele „în domeniul energetic” se completează cu cuvintele „, al gazelor naturale și în domeniul produselor petroliere”;

sancțiunea se completează cu cuvintele „cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”.

77. La articolul 173, în sancțiune, sintagma „de 25” se substituie prin sintagma „de la 20 la 30”, iar sintagma „de 50” se substituie prin sintagma „de la 40 la 70”.

78. Articolul 177:

alineatul (1) se completează cu litera o) cu următorul cuprins:

„o) producerea materialelor și articolelor de construcții fără regulamente tehnologice, documentația normativă actualizată, instrumente și utilaj neverificat în organele metrologice de stat, încercări și analize de lot recepție, periodice și statice

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (2):

litera i) se completează cu cuvintele „sau în lipsa analizelor și încercărilor de laborator conform cerințelor documentelor normative în construcții”;

în sancțiune, cuvintele „cu sau fără privarea, în toate 3 cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” se exclud.

79. La articolul 179, în sancțiune, după cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere” se completează cu cuvintele „, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice”, iar cuvintele „cu demolarea construcțiilor neautorizate și remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate” se exclud.

80. Articolul 180:

la alineatul (1), și (8), în sancțiune, sintagma „de 100” se substituie prin sintagma „de la 75 la 100”;

la alineatul (2), în sancțiune, sintagma „de 200” se substituie prin sintagma „de la 150 la 200”;

la alineatul (3), în sancțiune, sintagma „de 50” se substituie prin sintagma „de la 20 la 30”, iar sintagma „de 100” se substituie prin sintagma „de la 75 la 100”;

la alineatul (4) și (11), în sancțiune, sintagma „de 30 de ore” se substituie prin sintagma „de la 10 la 30 de ore”;

la alineatul (6), în sancțiune, sintagma „muncă în folosul comunității de 30 de ore” se substituie prin sintagma „muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore”;

la alineatul (7), în sancțiune, sintagma „de 20” se substituie prin sintagma „de la 10 la 20”;

la alineatul (9) și (10), în sancțiune, sintagma „de 300” se substituie prin sintagma „de la 150 la 300”

81. La articolul 181, în sancțiune, sintagmele „de la 20 la 40” și „de la 50 la 100” se substituie corespunzător prin sintagmele „de la 30 la 60” și, respectiv, „de la 100 la 400”.

82. Articolul 183 va avea următorul cuprins

„Articolul 183. Daunele provocate semănăturilor, plantațiilor sau recoltei de culturi agricole

(1) Provocarea de daune semănăturilor, plantațiilor sau recoltei strânse de culturi agricole” se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(2) Trecerea pe suprafețele semănăturilor sau ale plantațiilor sau recoltei strânse de culturi agricole cu automobilul, tractorul sau cu un alt tip de transport, cu excepția cazurilor referitoare la efectuarea lucrărilor tehnologice

se sancționează cu amendă de la 10 la 15 unități convenționale.”.

83. La articolul 184 sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 25 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 70 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanelor juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”.

84. Articolul 185 va avea următorul cuprins:

„Articolul 185. Producerea, comercializarea, importul, exportul fără licență sau fără documentele stabilite în legislație ale materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer, falsificarea lui

Producerea, comercializarea, importul, exportul fără licență sau fără documentele stabilite în legislație a semințelor, materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer, falsificarea documentelor, falsificarea soiurilor și a categoriilor biologice, a calității de soi și a calității culturale a materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 70 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanelor juridice.”.

85. La articolul 186, în sancțiune, sintagma „de 20” se substituie prin sintagma „de la 15 la 25”, iar sintagma „de 70” se substituie prin sintagma „de la 30 la 50”.

86. La articolul 187, în sancțiune, sintagma „de 25” se substituie prin sintagma „de la 20 la 30”, iar sintagma „de 150” se substituie prin sintagma „de la 100 la 150”.

87. La articolul 188:

în titlu și în dispoziție, cuvintele „fitosanitar și de carantină” se substituie prin cuvintele „de carantină fitosanitară”;

în sancțiune, sintagma „de 25” se substituie prin sintagma „de la 15 la 25”, iar sintagma „de 75” se substituie prin sintagma „de la 50 la 75”.

88. Articolul 189:

la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de 45” se substituie prin sintagma „de la 20 la 45”, iar sintagma „de 250” se substituie prin sintagma „de la 100 la 250”;

la alineatul (2):

în dispoziție, cuvântul „chimicalelor” se substituie prin cuvintele „produselor de uz fitosanitar”;

în sancțiune, sintagma „de 20” se substituie prin sintagma „de la 10 la 20”, iar sintagma „de 30” se substituie prin sintagma „de la 15 la 30”.

89. Se completează cu articolele 189¹ – 189¹², care vor avea următorul cuprins:

„Articolul 189¹. Producerea, importul, comercializarea, publicitatea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților care nu au fost supuse, în modul stabilit, cercetării, testării, experimentării, omologării și certificării de stat

(1) Producerea, importul, comercializarea, publicitatea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților care nu au fost supuse, în modul stabilit, cercetării, testării, experimentării, omologării și certificării de stat, precum și a celor cu termenul de valabilitate expirat

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu

privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(2) Reambalarea, inclusiv în cantități mici, a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților fără autorizația producătorului acestora și a autorităților abilitate se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 189². Încălcarea regulilor de evidență, transportare, păstrare sau utilizare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților

(1) Încălcarea regulilor de evidență, transportare sau păstrare a produselor de uz fitosanitar sau a fertilizanților se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Încălcarea regulilor de utilizare a produselor de uz fitosanitar sau a fertilizanților, ce poate aduce la îmbolnăvirea și intoxicarea oamenilor, animalelor, insectelor folositoare, distrugerea completă sau parțială a semănăturilor, plantațiilor și a altei vegetații se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Utilizarea produselor de uz fitosanitar din grupele I și II de toxicitate în agricultură și silvicultură prin intermediul aviației se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(4) Utilizarea produselor de uz fitosanitar din grupele III și IV de toxicitate în agricultură și silvicultură prin intermediul aviației, fără înștiințarea prealabilă a autorităților publice locale despre perioada și termenele de folosire a aviației, precum și în preajma zonelor speciale de producere a materiei prime

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(5) Încălcarea termenelor stabilite de prezentare a informației din Registrul de evidență a importului, comercializării și stocului produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189³. Producerea, transportarea, păstrarea sau utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților contrafăcuți

Producerea, comercializarea, transportarea, păstrarea sau utilizarea produselor de uz fitosanitar sau a fertilizanților contrafăcuți

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 189⁴. Încălcarea regulilor de combatere a dăunătorilor de carantină, a agenților patogeni ai bolilor de plante și a buruienilor

(1) Încălcarea intenționată a regulilor de combatere a dăunătorilor de carantină, a agenților patogeni ai bolilor de plante și a buruienilor

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Neîndeplinirea la timp sau încălcarea, în mod intenționat, de către deținătorii de terenuri, a măsurilor obligatorii ce se efectuează pentru combaterea buruienilor, dăunătorilor și a agenților patogeni ai bolilor de plante agricole

se sancționează cu amendă de la 5 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 80 la 150 aplicată persoanei juridice.

Articolul 189⁵. Neîndeplinirea sau îndeplinirea inadecvată a dispozițiilor legale ale persoanelor cu funcții de răspundere care exercită supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției plantelor

Neîndeplinirea sau îndeplinirea inadecvată a dispozițiilor legale ale persoanelor cu funcții de răspundere care exercită supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției plantelor

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189⁶. Tăinuirea sau denaturarea informației despre produsele de uz fitosanitar și fertilizantii care prezintă pericol pentru om, animale și mediu

Tăinuirea sau denaturarea informației despre produsele de uz fitosanitar sau fertilizantii care prezintă pericol pentru om, animale și mediu

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189⁷. Poluarea producției agroalimentare, furajere, materiei prime agricole cu reziduuri de produse de uz fitosanitar și de fertilizantii peste limitele maximal admisibile

Poluarea producției agroalimentare, furajere, materiei prime agricole cu reziduuri de produse de uz fitosanitar și de fertilizantii peste limitele maximal admisibile

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189⁸. Nerespectarea standardelor obligatorii, normelor și regulilor fitosanitare și de protecție a mediului, altor acte normative la fabricarea, importul, transportarea, depozitarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților, precum și a mijloacelor tehnice de aplicare a acestor produse

Nerespectarea standardelor obligatorii, normelor și regulilor fitosanitare și de protecție a mediului, altor acte normative la fabricarea, importul, transportarea, depozitarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților, precum și a mijloacelor tehnice de aplicare a acestor produse

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 189⁹. Utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților în alte scopuri decât cele pentru care au fost înregistrate

Utilizarea produselor de uz fitosanitar sau a fertilizanților în alte scopuri decât cele pentru care au fost înregistrate

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189¹⁰. Scurgerea pe sol, în bazine sau în alte surse acvatice a soluțiilor de produse de uz fitosanitar rămase neutilizate, precum și a apelor utilizate la spălarea transportului, utilajului, echipamentelor speciale și a ambalajelor de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți

Scurgerea pe sol, în bazine sau în alte surse acvatice a soluțiilor de produse de uz fitosanitar rămase neutilizate, precum și a apelor utilizate la spălarea transportului, utilajului, echipamentelor speciale și a ambalajelor de produse de uz fitosanitar și de fertilizanți

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189¹¹. Comercializarea produselor de uz fitosanitar sau fertilizanților, neconformi parametrilor omologați sau contrafăcuți

Comercializarea produselor de uz fitosanitar sau fertilizanților, neconformi parametrilor omologați sau contrafăcuți

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189¹². Nerespectarea metodicii de cercetare–testare–experimentare și de înregistrare de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților

Nerespectarea metodicii de cercetare–testare–experimentare și de înregistrare de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților

se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

90. Titlul și dispoziția articolului 190 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 190. Scoaterea producției supuse controlului fitosanitar din punctele de frontieră fără documente fitosanitare pentru import, export

Scoaterea materialelor aduse din străinătate din porturile fluviale (debarcare) de frontieră, din stațiile de cale ferată, din gări (stații) auto, din aeroporturi și din alte puncte de frontieră fără documente fitosanitare pentru import, export”.

91. La articolul 191, în titlu și în dispoziție, cuvintele „specialiștilor din Agenția Fitosanitară” se substituie prin cuvintele „inspectorilor din Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor”.

92. La articolul 192, în sancțiune, sintagma „de 10” se substituie prin sintagma „de la 5 la 10”.

93. La articolul 194, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

94. La articolul 195, în sancțiune, sintagma „de 25” se substituie prin sintagma „de la 15 la 25”, iar sintagma „de 75” se substituie prin sintagma „de la 50 la 75”.

95. Articolul 196:

la alineatul (5), în dispoziție, după cuvintele „fără acordul” se completează cu cuvintele „sau cu încălcarea măsurilor stabilite de”;

la alineatul (7), dispoziția se completează cu următoarele cuvinte:

„, refuzul sau împiedicarea, de către proprietarii ori deținătorii de animale, a tăierii sau, după caz, a uciderii animalelor bolnave ori suspecte de boli transmisibile la animale, împiedicarea distrugerii produselor și subproduselor provenite de la acestea sau a altor obiecte contaminate, în scopul lichidării focarelor și prevenirii difuzării bolilor transmisibile supuse măsurilor oficiale de declarare și carantină”;

sanctiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 15 la 35 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

se completează cu alineatele (8) - (11) cu următorul cuprins:

„(8) Desfășurarea activității neautorizate sanitar-veterinar sau fără certificate veterinare cu privire la bunăstarea animalelor, inofensivitatea produselor de origine animală sau la mișcarea animalelor și produselor, utilizarea metodelor și mijloacelor care pot influența bunăstarea animalelor, inofensivitatea produselor sau indemnitatea mediului și utilizarea mijloacelor de transport pentru animale și produse

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 100 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(9) Plasarea pe piață a produselor de origine animală neconforme reglementărilor în domeniul alimentar

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(10) Eliberarea de către societățile comerciale de industrie alimentară sau de către alte societăți comerciale care prelucrează produse alimentare, produse și subproduse de origine animală a documentelor de conformitate a calității, salubrității și siguranței alimentelor, fără buletin de analiză eliberat de laboratorul propriu autorizat sau de alte laboratoare autorizate

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau juridice, cu amendă de la 60 la 100 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(11) Încălcarea regulilor de import, export sau tranzit a animalelor

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

96. Capitolul XI se completează cu articolul 196¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 196¹. Încălcarea cerințelor sanitar-veterinare privind produsele medicinale de uz veterinar

(1) Păstrarea neconformă a produselor farmaceutice de uz veterinar sau a altor produse de uz veterinar, păstrarea, utilizarea, publicitatea, comercializarea sau distribuirea în orice alt mod a produselor farmaceutice de uz veterinar sau a altor produse de uz veterinar neautorizate, a produselor farmaceutice de uz veterinar sau a altor produse de uz veterinar cu termenul de valabilitate expirat, precum și a celor fără etichetă cu denumirea și adresa producătorului și informația necesară în modul stabilit

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Comercializarea produselor farmaceutice de uz veterinar sau a altor produse de uz veterinar în alte locuri decât cele autorizate,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Nerespectarea regulilor de producere, fabricare, înregistrare, import sau export a produselor farmaceutice de uz veterinar, a aditivilor furajeri sau a altor produse de uz veterinar

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

97. Articolul 197 va avea următorul cuprins:

„Articolul 197. Încălcarea normelor stabilite pentru transportul auto de călători și bagaje

(1) Prestarea serviciilor de transport de călători în folos public în lipsa documentelor prevăzute de Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen e la 6 luni la un an.

(2) Încălcarea capacității de îmbarcare a unității de transport stabilită de uzina producătoare sau legislația în vigoare de către conducătorul autovehiculului de transport public

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale.

(3) Nerespectarea în transportul auto a condițiilor stabilite în licență și/sau în actele de autorizare a activității agentului transportator, eliberate de organele abilitate în conformitate cu legislația în vigoare,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(4) Transportarea pasagerilor fără bilet sau cu bilete nevalabile de către conducătorul autovehiculului de transport public

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale.

(5) Neînregistrarea de către conducătorul autovehiculului de transport public a билетelor de călătorie în borderoul de evidență a билетelor, cu excepția transportului urban

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale.

(6) Nerespectarea de către conducătorii autovehiculelor de transportul public a regulilor de completare a carnetului foii de parcurs (CFP)

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale.

(7) Modificarea (corectarea) intenționată de către conducătorul autovehiculului de transport public a borderoului de evidență a билетelor de călătorie

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale.

(8) Nerespectarea de către conducătorul vehiculului de transport auto de călători și bagaje a normelor privind organizarea procesului de control a regimului de muncă și odihnă sau încălcarea acestui regim

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără, în toate cazurile, privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(9) Admiterea la efectuarea transporturilor auto de călători și bagaje a conducătorului de autovehicul care nu a fost supus examenului medical, care nu posedă permis de conducere de categoria din care face parte vehiculul sau care nu posedă, în cazurile stabilite de Guvern, certificat de competență profesională și/sau card de tahograf al conducătorului auto valabil

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei

juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(10) Îmbarcarea și debarcarea pasagerilor, pe rutele regulate, în alte locuri, decât în punctele de oprire prestabilite
se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.”.

98. Articolul 199:

în dispoziția alineatului (3), după cuvintele „inclusiv în cele portuare,” se completează cu cuvintele „ranfluarea bunurilor scufundate, alte lucrări care pot afecta securitatea navigației,”;

99. Articolul 203, în alineatul (2), cuvintele „troleibuzului, autobuzului, maxi-taxiului” se substituie prin cuvintele „autovehiculului de transport public”, iar în alineatul (3), cuvintele „troleibuze, autobuze, maxi-taxiuri” se substituie prin cuvintele „ autovehicule de transport public”.

100. Articolul 204 va avea următorul cuprins:

„Articolul 204. Călătoria fără bilet,

(1) Călătoria fără bilet cu transportul urban în comun

se sancționează cu amendă de pînă la 5 unități convenționale.

(2) Călătoria fără bilet cu autobuze interurbane și internaționale, cu trenuri, cu trenuri locale și de lung parcurs, cu nave fluviale,

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(3) Neachitarea costului biletului pentru copilul de care este însoțit conform prevederilor Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje,

se sancționează cu amendă de pînă la 5 unități convenționale.”.

101. La articolul 207:

în dispoziție, cuvintele „a vehiculelor,” se exclud, iar, în final, se completează cu cuvintele „sau a celor care nu sînt dotate, în cazurile stabilite de Guvern, cu tahograf funcțional, certificat sau omologat și verificat metrologic”;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”.

102. Articolul 211:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) care va avea următorul cuprins:

„(2) Lipsa la bordul aeronavei a documentelor prevăzute de reglementările în vigoare

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere.”.

103. La articolul 213, în titlul articolului și în dispoziție, cuvîntul „reglementărilor” se substituie prin cuvîntul „regulilor”.

104. La articolul 214 alineatul (1), după cuvîntul „navigatori” se completează cu cuvintele „operatori de bord, controlori de trafic aerian, specialiști de întreținere tehnică a aeronavelor”.

106. Articolul 221:

titlul se completează cu cuvintele „a vehiculelor”;

alineatul (1):

în dispoziție, după cuvîntul „reparație” se completează cu cuvintele „a vehiculelor”, iar, la final, se completează cu cuvintele „sau, după caz, în lipsa certificatului cu privire la înregistrarea accidentului”;

în sancțiune, după cuvintele „cu amendă”, se completează cu cuvintele „de la 50 la 75 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă”.

107. La articolul 223, în sancțiune, sintagma „de pînă la 50” se substituie prin sintagma „de la 15 la 50”.

108. La articolul 224 alineatul (2), în sancțiune, sintagma „50 la 100” se substituie prin sintagma „100 la 200”.

109. Articolul 226:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (2):

în dispoziție, cuvintele „și panouri publicitare neautorizate în zona de protecție a drumului” se substituie cu cuvintele „, panouri publicitare, unități de comerț, tarabe, puncte comerciale mobile neautorizate, precum și comerțul manual neautorizat în ampriza, zona de siguranță sau zona de protecție a drumului public”;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 120 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (3), în sancțiune, sintagma „10 la 20” se substituie prin sintagma „de la 30 la 70”.

110. Articolul 227:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (2), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu cuvintele „cu amendă de la 15 la 25 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

111. Articolul 228:

se completează cu alineatele (3) - (8) cu următorul cuprins:

„(3) Exploatarea vehiculelor cu deteriorări tehnice survenite în urma accidentului rutier în lipsa certificatului cu privire la înregistrarea accidentului, eliberat în modul stabilit

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de pînă la 1 an.

(4) Exploatarea vehiculelor cu volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale, cu excepția vehiculelor aflate în traficul internațional

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(5) Admiterea în circulație vehiculele a căror stare tehnică nu corespunde normelor tehnice și ecologice, precum și cele care nu sînt înmatriculate sau nu au fost supuse controlului tehnic de stat, de către persoanele responsabile de exploatarea și starea tehnică a vehiculelor

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 3 luni la un an, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(6) Exploatarea vehiculelor echipate cu dispozitive speciale de semnalizare luminoasă și/sau sonoră fără autorizație

se sancționează cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 1 an.

(7) Deținerea, montarea sau exploatarea dispozitivelor care perturbă funcționarea normală a mijloacelor de apreciere a vitezei de deplasare a vehiculelor

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(8) Exploatarea vehiculelor cu parbrizul sau suprafețele de geam ale portierelor din față umbrite ori pe care sînt amplasate diferite obiecte, care diminuează cîmpul vizual al conducătorului, contrar prevederilor Regulamentului circulației rutiere,

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare”.

112. Articolul 231:

la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de 50” se substituie prin sintagma „de la 30 la 50”;

la alineatul (2), în dispoziție, după cuvintele „fără permis de conducere” se completează cu cuvintele „sau dovadă înlocuitoare, cu drept de circulație, a permisului”;

la alineatul (4), în dispoziție, după cuvintele „care nu are permis de conducere” se completează cu cuvintele „ori dovadă înlocuitoare, cu drept de circulație, a permisului”;

la alineatul (5), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare sau cu arest contravențional de la 5 la 15 zile.”.

113. Articolul 232:

la alineatul (1):

în dispoziție, după cuvintele „permis de conducere”, se completează cu cuvintele „sau dovadă înlocuitoare, cu drept de circulație, a permisului”;

în sancțiune, sintagma „ de 5” se substituie prin sintagma „de la 5 la 10”;

la alineatul (2):

dispoziția, se completează, la final, cu cuvintele „sau dovadă înlocuitoare, cu drept de circulație, a permisului”;

în sancțiune, sintagma „de 5” se substituie prin sintagma „de la 5 la 10”;

la alineatul (3), în sancțiune, sintagma „de 100” se substituie prin sintagma „de la 80 la 120”;

la alineatul (4), în sancțiune, sintagma „de 130” se substituie prin sintagma „de la 120 la 150”;

alineatele (5) și (6) se exclud.

114. Articolul 233:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 3 ani”;

la alineatului (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu aplicarea a 8 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani”;

115. Articolul 235:

titlul articolului, după cuvintele „căștii de protecție” se completează cu cuvintele „, , vestei de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă, fotoliului pentru copii”;

la alineatul (1) în dispoziție, după cuvintele „centurii de siguranță” se completează cu cuvintele „, , vestei de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă, fotoliului pentru copii”.

116. Articolul 236:

la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de 20” se substituie prin sintagma „de la 20 la 30”;

la alineatul (2), în sancțiune, „de 30” se substituie prin sintagma „de la 30 la 40”

la alineatul (3), în sancțiune, sintagma „de 50” se substituie prin sintagma „de la 40 la 50” și se completează cu sintagma „sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.”.

117. La articolul 237:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor Regulamentului circulației rutiere, prevăzute la alin.(1), care a generat riscul producerii unui accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 45 la 60 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de pînă la 1 an.”.

118. Articolul 238 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a prevederilor Regulamentului circulației rutiere, prevăzute la alin.(1)-(3), care a generat riscul producerii unui accident de circulație se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de pînă la 1 an.”.

119. Articolul 239:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor Regulamentului circulației rutiere, prevăzute la alin.(1), care a generat riscul producerii unui accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.”.

120. Articolul 240:

la alineatul (1):

în dispoziție, după cuvintele „de sens obligatoriu” se completează cu cuvintele „a indicatoarelor de informare privind direcția permisă de deplasare”, cuvintele „de depășire a vehiculelor” se substituie prin cuvintele „privind delimitarea benzilor de circulație de sens opus și celor destinate vehiculelor de rută, a regulilor de circulație pentru vehicule privind începerea

deplasării și schimbarea direcției de mers, privind poziția pe carosabil, privind depășirea vehiculelor, privind trecerea intersecțiilor și locurilor de oprire a transportului public, privind remorcarea vehiculelor, privind transportarea persoanelor și încărcăturilor, privind deplasarea pe autostrăzi”;

în sancțiune, sintagma „de la 5 la 10 unități convenționale” se substituie prin sintagma „de la 10 la 20 unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare”;

la alineatul (2), în sancțiune, sintagma „2 puncte de penalizare” se substituie prin sintagma „3 puncte de penalizare”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins;

„(3) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor Regulamentului circulației rutiere, prevăzute la alin.(1) și (2), care a generat riscul producerii unui accident de circulație se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 1 an.”.

121. Articolul 241:

alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de la 45 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare” se substituie prin sintagma „de la 50 la 100 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare”;

alineatul (2), în sancțiune, sintagma „de la 25 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare” se substituie prin sintagma „de la 25 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor Regulamentului circulației rutiere, prevăzute la alin.(1) și (2), care a generat riscul producerii unui accident de circulație se sancționează cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de până la 1 an.”.

122. Articolul 242:

la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de 40” se substituie prin sintagma „de la 20 la 40”;

alineatul (2):

în dispoziție, cuvintele „de leziuni corporale ușoare” se substituie prin cuvintele „de vătămări corporale ușoare”;

în sancțiune, sintagma „de 50” se substituie prin sintagma „de la 30 la 50” și se completează cu cuvintele „sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 1 an la 2 ani”.

123. La articolul 243:

dispoziția se completează cu cuvintele „, dacă fapta nu constituie infracțiune”;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an sau cu arest contravențional pe un termen de la 10 la 15 zile.”

124. Articolul 244 se exclude.

125. Articolul 245:

la alineatul (1), în dispoziție, cuvântul „motocicliștilor” se substituie prin cuvintele „conducătorilor de ciclomotoare”;

se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Organizarea de concursuri, antrenamente, competiții sportive etc. pe drumurile publice fără acordul prealabil al poliției rutiere

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, în ambele cazuri cu muncă neremunerată în folosul comunității la 20 la 40 de ore.

(4) Săvârșirea acțiunii prevăzute la alin. (3), dacă aceasta a generat riscul producerii unui accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 50 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, în ambele cazuri cu muncă neremunerată în folosul comunității la 30 la 60 de ore.”.

126. La articolul 246

la alineatele (1) și (5), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu cuvintele „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

la alineatele (2) și (6), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

la alineatul (3), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

la alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

127. Articolul 247:

la alineatul (1), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

la alineatul (2), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”.

128. La articolul 248, alineatele (1) și (2), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”.

129. Articolul 249:

la alineatul (1), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

la alineatul (2), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”.

130. Articolul 250:

la alineatul (1), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe o perioadă de la 6 luni la 1 an.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Utilizarea sau conectarea la rețelele de comunicații electronice a echipamentelor, care nu sunt însoțite de declarația de conformitate a producătorului (importatorului) sau certificatul de conformitate

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatele (4)-(6), în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,”;

la alineatul (7), în sancțiune, sintagma „de la 10 la 100” se substituie prin sintagma „de la 50 la 100”, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,” iar sintagma „de la 50 la 300” se substituie prin sintagma „de la 170 la 300”;

la alineatul (8), în sancțiune, sintagma „de la 10 la 100” se substituie prin sintagma „de la 50 la 100”, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Comercializarea echipamentelor pentru necesitățile comunicațiilor electronice sau poștale necertificate și nemarcate, care nu sunt însoțite de declarația de conformitate a producătorului (importatorului) sau certificatul de conformitate

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

se completează cu alineatul (10), care va avea următorul cuprins:

„(10) Refuzul de a permite efectuarea controalelor și verificărilor, dispuse de către autoritatea de reglementare sau obstrucționarea autorității de reglementare în efectuarea acestora sau, neîndeplinirea în termen a măsurilor dispuse în rezultatul acțiunilor de control sau supraveghere efectuate de către autoritatea de reglementare

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

131. Articolul 251:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (3), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 70 unități convenționale aplică persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 10 la 30 unități convenționale aplică persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 50 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 70 la 150 unități convenționale aplicată persoanei juridice”

la alineatul (5), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 70 unități convenționale aplică persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

132. La articolul 252, în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 60 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, ”.

133. La articolul 253, în sancțiune, după cuvintele „se sancționează” se completează cu sintagma „cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, ”.

134. La articolul 254, în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, ”.

135. La articolul 255, în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 70 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, ”.

136. La articolul 256, în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, ”.

137. La articolul 257, în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 60 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, ”.

138. La articolul 258, în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, ”.

139. La articolele 259 și 260, în sancțiune, după cuvintele „persoanei fizice,” se completează cu sintagma „cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, ”.

140. Articolul 261:

la alineatul (1), sancțiunea se completează cu sintagma „cu amendă de la 150 la 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”;

la alineatul (2), sancțiunea se completează cu sintagma „cu amendă de la 200 la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”.

141. La articolul 262, sancțiunea se completează cu sintagma „cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”.

142. La articolul 263 alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 10 la 35 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

143. La articolul 265, din titlul și dispoziție, cuvintele „spre comercializare” se exclud.

144. La articolele 269:
în titlu și în dispoziție, după cuvintele „plasarea pe piață” se completează cu cuvintele „, , expunerea pentru comercializare, comercializarea sau depozitarea”;
în sancțiune, după cuvintele „cu sau fără privarea” se completează cu cuvintele „, , în toate cazurile,”.

145. La articolul 270, în sancțiune, după cuvintele „cu sau fără privarea” se completează cu cuvintele „, , în toate cazurile,”.

146. La articolul 271, sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. .”.

147. Articolul 273:
la punctul 4) sancțiunea va avea următorul cuprins.
„se sancționează cu amendă de la 75 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice;”;
la punctul 6), dispoziția se completează cu cuvintele „sau neindicarea la vedere într-o formă clară și explicită a prețurilor sau tarifelor”;
la punctul 8), sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;”;
la punctul 9), în sancțiune, după cuvântul „amenzi” se completează cu cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere”;
la punctul 10) sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;”;
la punctul 11), în sancțiune, după cuvântul „amenzi” se completează cu cuvintele „aplicate persoanei cu funcție de răspundere”;
la punctul 13), sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

148. Articolul 274:
la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 500 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

la alineatul (3), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 70 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

la alineatul (4):

în dispoziție, cuvintele „și fără documente de certificare a calității și a termenelor de comercializare” se exclud;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 70 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

la alineatul (5), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 70 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

la alineatul (6), sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

149. La articolul 275 alineatul (2), în dispoziție, după cuvintele „nealimentare și alimentare” se completează cu cuvintele „(cu excepția producției agricole)”.

150. La articolul 276, sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

151. Articolul 277:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (2), sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

la alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„Lipsa la stația de alimentare cu produse petroliere a documentelor de forma stabilită în actele normative în vigoare (Registrul de evidență a produselor petroliere recepționate, raportul de schimb, Raportul privind datele înregistrate în aparat), ținerea lor nesistematică sau înscrierea în ele a unor date neveridice

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (6), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 500 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

la alineatul (7), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 aplicată persoanei juridice.”.

152. Articolul 278:

la alineatul (1), dispoziția va avea următorul cuprins:

„Încălcarea de către vânzător, prestator a termenului stabilit de legislație pentru remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită sau pentru restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în cadrul termenului de garanție sau a termenului de valabilitate, deficiențe care nu sînt imputabile consumatorului”;

la alineatul (2), dispoziția va avea următorul cuprins:

„Refuzul neîntemeiat al vânzătorului, prestatorului de a satisface reclamația consumatorului privind remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în condițiile stabilite de legislație”;

la alineatul (3), după cuvîntul „Refuzul” se completează cu cuvîntul „neîntemeiat”, după cuvîntul „alimentare” se completează cu cuvîntele „, farmaceutice”;

la alineatul (4), după cuvîntul „Refuzul” se completează cu cuvîntul „neîntemeiat”, iar la final se completează cu cuvîntele „sau de a restitui, în condițiile legii, contravaloarea produsului.”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Refuzul neîntemeiat al vânzătorului, prestatorului de a prelungi termenul de garanție al produsului, serviciului pentru perioada de timp în care acesta nu a fost utilizat din cauza remedierii deficiențelor

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

153. La articolul 280, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 75 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

154. La articolul 281, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 25 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 aplicată persoanei juridice.”.

155. La articolul 282:

la alineatul (1) sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 500 aplicată persoanei juridice.”;

la alineatele (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (5) sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 500 aplicată persoanei juridice.”.

156. Articolul 284:

la alineatele (1) și (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”;

la alineatul (3), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 200 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”;

la alineatul (4), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”;

se completează cu alineatele (5) – (10) cu următorul cuprins:

„(5) Comercializarea cu ridicata a producției alcoolice ambalate în depozite specializate arendate

se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Producerea în vederea comercializării, punerea în consum sau comercializarea vinurilor, produselor obținute pe bază de vin cu denumire de origine protejată și cu indicație geografică protejată cu încălcarea prevederilor legii și a reglementărilor tehnice,

se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Comercializarea producției alcoolice cu ridicata ori livrarea în alt mod agenților economici care nu dispun de depozite specializate și nu dețin licența respectivă

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Fabricarea alcoolului etilic și a producției alcoolice din materie primă a clientului dacă acesta nu deține licență pentru comercializarea angro a alcoolului etilic și a producției alcoolice

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Comercializarea alcoolului etilic pentru fabricarea producției alcoolice agenților economici care nu dețin licența respectivă

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Utilizarea sticlelor returnabile pentru îmbutelierea producției alcoolice

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

157. Articolul 285 va avea următorul cuprins:

„Articolul 285. Încălcarea legislației cu privire la documentația privind produsele alcoolice

(1) Transmiterea, direct sau indirect, licenței altor agenți economici se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nerespectarea evidenței zilnice, computerizate, a circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice, în baza datelor indicate de mijloacele de măsurat și de control, legalizate și verificate în modul stabilit

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Îndeplinirea eronată a registrelor vitivinicole de evidență și a declarațiilor vitivinicole la toate etapele procesului tehnologic de fabricare, nerespectarea trasabilității, neprezentarea sau prezentarea peste termenii stabiliți de lege a declarațiilor vitivinicole

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

(4) Falsificarea documentelor privind calitatea producției alcoolice, dacă aceste acțiuni au lezat neconsiderabil drepturile și interesele ocrotite de lege ale persoanei,

se sancționează cu amendă de la 80 la 170 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”.

158. Articolul 286:

la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de 500 unități convenționale” se substituie prin sintagma „de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”, iar după cuvintele „cu sau fără privarea” se completează cu cuvintele „, în toate cazurile, ”;

la alineatele (2) și (3), în sancțiune, sintagma „de la 150 la 500” se substituie prin sintagma „de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”, iar după cuvintele „cu sau fără privarea” se completează cu cuvintele „, în toate cazurile, ”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Livrarea în rețeaua de comerț sau comercializarea cu amănuntul:

a) a alcoolului etilic și/sau a alcoolului etilic potabil în vrac și/sau îmbuteliat;

b) pe piața internă a divinului și brandy în vrac;

c) în rețeaua de farmacii a alcoolului etilic în vrac și/sau îmbuteliat în recipiente cu o capacitate mai mare de 100 ml

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

159. Articolul 293¹:

la alineatele (1), (3), (5) și (8), în sancțiune, sintagma „de 50” se substituie prin sintagma „de la 30 la 50”;

la alineatul (2), în sancțiune, sintagma „de 150” se substituie prin sintagma „de la 75 la 150”;

la alineatul (4):

în dispoziție, cuvântul „Efectuarea” se substituie prin cuvintele „Lipsa mașinii de casă și control sau efectuarea”;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;

la alineatul (6), în sancțiune, sintagma „de 100” se substituie prin sintagma „de la 80 la 100”;

la alineatul (7), în sancțiune, sintagma „de 75” se substituie prin sintagma „de la 50 la 75”;

la alineatul (9), în sancțiune, sintagma „de 100” se substituie prin sintagma „de la 70 la 100”, iar sintagma „de 150” se substituie prin sintagma „de la 75 la 150”;

alineatul (10) se exclude.

160. Articolul 295:

la alineatul (1):

dispoziția se completează cu cuvintele „, săvârșite de către persoana responsabilă de organizarea unei astfel de evidențe și control”;

în sancțiune, cuvintele „persoanei responsabile de organizarea unei astfel de evidențe sau control” se substituie prin cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere”;

la alineatul (4), în sancțiune, sintagma „de la 5 la 10” se substituie prin sintagma „de la 10 la 20”;

alineatul (8) se exclude.

161. La articolul 296 alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 20 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 75 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

162. La articolul 298:

la alineatul (1) sancțiunea se completează cu sintagma „, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (2) sancțiunea se completează cu sintagma „, cu amendă de la 150 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (5) sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 120 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 110 la 220 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

163. Articolul 300:

la alineatul (1) sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 40 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 500 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

la alineatul (2):

în dispoziție, cuvântul „confidențiale” se substituie prin cuvântul „privilegiate”;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

164. Articolul 302:

la alineatele (1) și (2), sancțiunea, se completează cu cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„Nerespectarea pe parcursul desfășurării ofertei publice pe piața valorilor mobiliare a prevederilor stabilite în prospectul ofertei publice, înregistrat la Comisia Națională a Pieței Financiare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Neprezentarea sau prezentarea tardivă a informației Comisiei Naționale a Pieței Financiare de către emitenți și participanții profesioniști la piața financiară nebancaară sau prezentarea acesteia în volum incomplet sau conținând date neautentice

se sancționează cu amendă de la 30 la 65 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (4), după cuvântul „ținerea” se completează cu cuvintele „sau transmiterea”;

la alineatul (5), după cuvintele „dare de seamă” se completează cu cuvintele „, rapoarte financiare și specializate”;

la alineatul (7), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale.”;

se completează cu alineatele (8) – (10) cu următorul cuprins:

„(8) Neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către participanții la piața financiară nebancaară a deciziilor, precum și a prescripțiilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare

se sancționează cu amendă de la 80 la 250 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Nerespectarea de către participanții la piața financiară nebancaară a cerințelor stabilite de către Comisia Națională a Pieței Financiare privind aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pe piața financiară nebancaară

se sancționează cu amendă de la 150 la 250 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Neprezentarea de către emitent a documentelor prevăzute de legislație la solicitarea deținătorului de valori mobiliare

se sancționează cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

165. La articolul 303:

în titlu și în dispoziție, după cuvintele „dărilor de seamă” se completează cu cuvintele „, a rapoartelor financiare și specializate”;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale.”.

166. Articolul 304:

la alineatul (1):

în dispoziție, cuvintele „vânzarea sau cumpărarea” se substituie prin cuvântul „tranzacționarea”;

sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 180 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (2) sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 180 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (4):

în dispoziție, cuvântul „și” se substituie prin cuvântul „sau”;

sanctiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (5) sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”;

la alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 75 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (7), sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

167. Articolul 305:

la alineatul (1), (3) și (4), sancțiunile vor avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 120 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;

la alineatele (5) și (6), sancțiunile se completează cu cuvintele „aplicată persoanei juridice”;

se completează cu alineatele (7) – (10) cu următorul cuprins:

(7) Contractarea de către asigurator a unui împrumut în cuantum ce depășește 10% din valoarea capitalului social fără avizul scris al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

se sancționează cu amendă de la 150 la 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Neinformarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare de către asigurator în termenul prevăzut de legislație despre gajarea bunurilor sale, acordarea de garanții sau despre preluarea unei obligații nereflectată în bilanțul contabil

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Cedarea de către asigurator (reasiguratorul) a riscurilor în reasigurare în afara teritoriului ei unui reasigurator neautorizat și nesupravegheat în țara sa de reședință

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Eschivarea asiguratorului de a ține registrele prevăzute de legislație sau ținerea acestora în necorespondență cu prevederile legislației

se sancționează cu amendă de la 75 la 150 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

168. La articolul 310 alineatul (3), în dispoziție, cuvântul „ordonanței” se substituie prin cuvântul „deciziei”, iar sancțiunea se completează cu cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

169. Articolul 311 va avea următorul cuprins:

„Articolul 311. Încălcarea termenului de restituire a taxei pe valoarea adăugată

Încălcarea termenului, stabilit de legislație, de restituire a taxei pe valoarea adăugată de către organul cu atribuții de administrare fiscală în obligația căruia este restituirea taxei pe valoarea adăugată

se sancționează cu amendă în mărime de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

169. La articolele 313¹ și 313², în sancțiune, sintagma „de la 100 la 300” se substituie prin sintagma „de la 100 la 150”.

170. La articolul 315, în sancțiune, cuvintele „cu destituirea din funcție” se exclud.

171. La articolul 317 alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 40 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

172. La articolul 325 alineatul (2), în dispoziție, după cuvintele „beneficiază de protecție de stat”, cuvântul „divulgarea” se exclude.

173. La articolul 328, sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

174. Articolul 329:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 70 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

175. La articolul 332

în titlu, după cuvintele „regulilor regimului de frontieră” se completează cu cuvintele „regimului zonei de frontieră, regimului punctelor de trecere a frontierei de stat”;

în alineatul (1), cuvintele „regimului de frontieră” se substituie prin cuvintele „regimului zonei de frontieră”, iar, la final, se completează cu cuvintele „, dacă fapta nu constituie infracțiune”.

176. La articolul 332¹, în titlu și pe tot parcursul textului, cuvântul „străini” se substituie prin cuvintele „cetățenilor străini și apatrizilor” la cazul gramatical corespunzător.

177. Articolul 333:

la alineatul (1):

în dispoziție, cuvântul „străini” se substituie prin cuvintele „cetățeni străini și apatrizi”;
sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale.”;

la alineatul (2):

în dispoziție, cuvântul „străini” se substituie prin cuvântul „cetățeni străini și apatrizi”;
din sancțiune, cuvintele „cu sau fără expulzare din Republica Moldova” se exclud.

178. La articolul 334:
la alineatul (1), în sancțiune, cuvintele „pentru fiecare angajat ilegal” se exclud;
la alineatul (3), în sancțiune, cuvintele „cetățeanului străin sau apatridului” se substituie prin cuvintele „persoanei fizice”.

166. La articolul 337:
în dispoziție, cuvintele „care au dus la” se substituie prin cuvintele „care au generat direct sau care au condiționat”;
sancțiunea va avea următorul cuprins:
„se sancționează cu amendă de la 35 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere”.

179. Articolul 339 va avea următorul cuprins:
„Articolul 339. Încălcarea legislației privind regimul actelor de stare civilă
(1) Nedeleclararea intenționată, în fața funcționarului de stare civilă, a datelor referitoare la existența impedimentelor la căsătorie, altor date necesare în procesul înregistrării faptelor de stare civilă sau declararea lor în mod inexact
se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale
(2) Nedeleclararea nașterii, decesului în condițiile și termenele prevăzute de legislație
se sancționează cu amendă în mărime de la 15 la 35 de unități convenționale.
(3) Înhumarea sau incinerarea cadavrului fără înregistrarea decesului la organele de stare civilă sau la autoritățile împuternicite prin lege în acest sens
se sancționează cu amendă de la 15 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.
(4) Deteriorarea sau pierderea formularelor certificatelor de stare civilă, precum și a altor acte care se păstrează la oficiul stare civilă
se sancționează cu amendă de la 20 la 50 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 75 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.
(5) Neasigurarea integrității și securității registrelor și formularelor certificatelor de stare civilă, potrivit normelor de păstrare și evidență a acestora
se sancționează cu amendă de la 25 la 45 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

180. Articolul 345:
la alineatul (1), în sancțiune, sintagma „de 200” se substituie prin sintagma „de la 150 la 200”;
alineatul (2):
la litera e), după cuvântul „persoanelor” se completează cu cuvintele „fizice sau”, iar după cuvântul „juridice” se pune virgulă „,”;
în sancțiune, sintagma „de 300” se substituie prin sintagma „de la 200 la 300”.

181. La articolul 347, în sancțiune, sintagma „de 500” se substituie prin sintagma „de la 350 la 500”.

182. Articolul 348:
la literele a) și b), la început se completează cu cuvintele „întocmirea declarațiilor de conformitate sau”;
în sancțiune, sintagma „de 500” se substituie prin sintagma „de la 300 la 500”.

183. Articolul 349:
la alineatul (1):

în dispoziție, după cuvintele „funcționarului public” se completează cu sintagma „funcționarului organelor de ocrotire a normelor de drept sau de control”;

sanctiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”;

la alineatul (2):

în dispoziție, după cuvântul „Refuzul” se completează cu cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere”, iar cuvintele „aplicată persoanei cu funcție de răspundere” se exclud.

184. La articolul 350, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 250 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

185. Se completează cu articolul 350¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 350¹. Încălcarea legislației cu privire la ținerea condiției de înregistrare a controalelor

(1) Nedeținerea sau lipsa din sediul persoanei fizice sau juridice care desfășoară activitate de întreprinzător și, după caz, în subdiviziunile acesteia, a condiției de înregistrare a controalelor se sancționează cu amendă de la 150 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Refuzul punerii la dispoziția reprezentanților organelor de control a condiției de înregistrare a controalelor

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

186. La articolul 352, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 25 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore.”.

187. Articolul 353:

la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.”;

la alineatul (2), sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 35 la 75 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 10 la 15 zile.”.

188. La articolul 354, în dispoziție, cuvintele „încalcă normele morale” se exclud;

189. La articolul 356, la alineatele (1) și (2), în sancțiune, sintagma „de pînă la 60” se substituie cu sintagma „de la 40 la 60”.

190. La articolul 357, în sancțiune, sintagma „de la 10 la 20” se substituie prin sintagma „de la 15 la 30”.

190. La articolul 358 sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 50 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

191. Se completează cu articolul 358¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 358¹. Nerespectarea normelor și cerințelor prevăzute de legislația cu privire la protecția civilă

Nerespectarea normelor și cerințelor prevăzute de legislația cu privire la protecția civilă, la proiectarea, construcția și exploatarea instalațiilor și obiectivelor de către întreprinderi, instituții, organizații și alte persoane juridice sau fizice, precum și neluarea măsurilor pentru utilizarea și întreținerea în modul stabilit a încăperilor, tehnicii, echipamentelor de protecție, mijloacelor de comunicație și de înștiințare, încălcarea sau nerespectarea cerințelor, standardelor, normelor și regulilor protecției genistice, radiative, chimice, medico-biologice a obiectelor economiei naționale și a populației

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.

192. La articolul 361 alineatul (6) se exclude.

193. La articolul 364 alineatele (1) – (5), sancțiunile vor avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 20 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Nerespectarea cerințelor privind publicitatea articolelor din tutun

se sancționează cu amendă de la 20 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.

194. La articolul 371, sancțiunea va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 20 la 50 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.

195. Articolul 374:

alineatul (1) se exclude;

la alineatul (2), cuvântul „este” se substituie prin cuvântul „reprezintă”;

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau autosesizării agentului constator despre săvârșirea unei contravenții.”;

la alineatul (3), după cuvintele „în temeiul” se completează cu cuvintele „Constituției, prezentului cod, a Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și a”.

196. La articolul 376 alineatul (5), cuvântul „liberată” se substituie prin cuvântul „eliberată”.

197. La articolul 378 alineatul (4), sintagma „În cel mult 3 ore” se substituie prin sintagma „În cel mult o oră”, iar după cuvintele „în modul stabilit” se completează cu cuvintele „de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală”.

198. La articolul 380, cuvintele „în hotărîrea de încetare” se substituie prin cuvintele „care au afectat hotărîrea de încetare a procesului contravențional”.

199. La articolul 382, alineatul (5), după cuvintele „amenzii judiciare”, se completează cu cuvintele „în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.”.

200. La articolul 383, alineatul (1) se completează cu următoarea propoziție. „Plata cheltuielilor judiciare se face în conformitate cu prevederile art. 229 din Codul de procedură penală”.

201. Articolul 384:

alineatul (1) se exclude;

alineatul (2):

la litera c), sintagma „în cel mult 3 ore de la reținere” se substituie prin sintagma „în cel mult o oră din momentul reținerii”, după cuvintele „din oficiu dacă”, se completează cu cuvîntul „fapta”;

la litera d), după cuvintele „să anunțe,” se completează cu cuvintele „imediat, dar nu mai tîrziu de o oră din momentul reținerii”;

la litera u), după cuvintele „autorității competente să” se completează cu cuvintele „să constate sau să” ;

alineatul (4):

la literele b) și c), după cuvintele „autorității competente să” se completează cu cuvintele „să constate sau să”;

202. Articolul 385:

la alineatul (2), după cuvintele „indicate la art.” se completează cu sintagma „396, art.”;

se completează cu alineatele (3) – (10), care vor avea următorul cuprins:

„(3) Persoana indicată la alin. (2) nu poate participa la desfășurarea procesului contravențional în calitate de agent constator dacă:

1) există cel puțin una din circumstanțele indicate la art. 33 din Codul de procedură penală, care se aplică în modul corespunzător;

2) se află în situație de conflict de interese personale.

(4) Faptul că agentul constator a constatat sau a soluționat, în limitele competenței sale, cauza contravențională sau a participat anterior în calitate de agent constatat în fața instanței de judecată pe cauza respectivă nu constituie un impediment pentru participarea lui ulterioară la judecarea aceleiași cauze contravenționale.

(5) În cazul în care există motivele prevăzute în alin.(3), agentul constator este obligat să facă declarație de abținere.

(6) Pentru aceleași motive, agentul constator poate fi recuzat și de către ceilalți participanți la procesul contravențional în cauza respectivă, investiți cu asemenea drept prin prezentul cod.

(7) Cererea de abținere sau recuzare a agentului constator se soluționează în termen de 2 zile de la depunere. Astfel:

1) în privința agentului constator – cererea se examinează de către conducătorul autorității publice reprezentantul căreia este acesta sau de către instanța de judecată competentă să examineze cauza contravențională;

2) în cazul în care cererea de recuzare este depusă împotriva conducătorului autorității competente să soluționeze cauza contravențională, acesta se abține de la examinarea cauzei, transmițînd-o spre soluționare unuia dintre adjuncții săi sau conducătorului subdiviziuni competente, fără examinarea suplimentară a cererii de recuzare.

(8) Decizia sau hotărîrea asupra abţinerii sau recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată.

(9) Decizia agentului constatator în cauza contravenţională emisă cu încălcarea prevederilor alin. (3) este pasibilă de a fi atacată în instanţa de judecată.

(10) În cazurile prevăzute la alin. (5) şi (6) din prezentul articol, precum şi în cazul imposibilităţii motivate de participare a agentului constatator la examinarea cauzei contravenţionale în instanţa de judecată, autorităţile indicate la alin. (2) îşi pot desemna un alt reprezentant în acest scop.”.

203. Articolul 386 se completează cu alineatele (4) – (), care vor avea următorul cuprins:

„(4) În cazul în care există cel puţin una dintre circumstanţele indicate la art. 54 alin. (1) din Codul de procedură penală, procurorul este obligat să facă declaraţie de abţinere.

(5) Pentru motivele indicate la alin. (4) al prezentului articol, procurorul poate fi recuzat de către ceilalţi participanţi la procesul contravenţional în cauza respectivă, investiţi cu asemenea drept prin prezentul cod, conform prevederilor art. 54 alin. (5) şi (6) din Codul de procedură penală.”.

204. Articolul 387:

la alineatul (3):

se completează cu litera e¹) şi e²) cu următorul cuprins:

„e¹) să ia cunoştinţă de toate procesele-verbale ale acţiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea lor sau includerea obiecţiilor sale în procesul-verbal;

e²) să ia cunoştinţă de materialele dosarului contravenţional, ulterior încheierii acţiunilor agentului constatator, întreprinse în vederea constatării faptei şi remiterii dosarului spre examinare şi să noteze orice informaţii din dosar;”;

la litera f), cuvintele „materialele din dosarul contravenţional” se substituie prin cuvintele „procesul-verbal cu privire la contravenţie, deciziile şi hotărîrile adoptate în cauza respectivă”;

la alineatul (4), cuvintele „va fi” se substituie prin cuvintele „este”.

205. La articolul 388 alin. (9), cuvîntul „interogat” se substituie prin cuvîntul „audiat”.

206. Articolul 389:

la alineatul (2), cuvintele „are, direct sau indirect, un interes care i-ar afecta imparţialitatea” se substituie prin cuvintele „există unul din motivele prevăzute la art. 86 din Codul de procedură penală”;

se completează cu alineatul (2¹) şi (2²), care va avea următorul cuprins:

„(2¹) Specialistul, în cadrul procesului contravenţional, are drepturile şi obligaţiile prevăzute de art. 87 din Codul de procedură penală, aplicate corespunzător, precum şi alte drepturi şi obligaţii prevăzute de prezentul cod.

(2²) În cazul în care există cel puţin unul dintre temeiurile prevăzute la alin. (2) al prezentului articol, specialistul are obligaţia de a se abţine sau poate fi recuzat de către participanţii la proces investiţi cu acest drept. Recuzarea specialistului se soluţionează de către organul competent să examineze cauza contravenţională şi hotărîrea asupra acestei chestiuni nu este susceptibilă de a fi atacată.”.

207. Articolul 390:

la alineatul (2), cuvintele „are, direct sau indirect, un interes care i-ar afecta imparţialitatea” se substituie prin cuvintele „există unul din motivele prevăzute la art. 89 din Codul de procedură penală”;

se completează cu alineatul (2¹) şi (2²), care va avea următorul cuprins:

„(2¹) Expertul, în cadrul procesului contravențional, are drepturile și obligațiile prevăzute de art. 88 din Codul de procedură penală, aplicate corespunzător, precum și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod..

(2²) În cazul în care există cel puțin unul dintre temeiurile prevăzute la alin. (2) al prezentului articol, expertul are obligația de a se abține sau poate fi recuzat de către participanții la proces investiți cu acest drept. Recuzarea expertului se soluționează de către organul competent să examineze cauza contravențională și hotărîrea asupra acestei chestiuni nu este susceptibilă de a fi atacată.”.

208. Articolul 391:

la alineatul (1), cuvintele „Interpret sau traducător” și „de interpret sau de traducător” se substituie prin cuvintele „Interpret, traducător” și, respectiv, „de interpret, traducător”;

la alineatul (2), cuvintele „are, direct sau indirect, un interes care i-ar afecta imparțialitatea” se substituie prin cuvintele „există unul din motivele prevăzute la art. 86 din Codul de procedură penală”;

se completează cu alineatul (2¹) și (2²), care va avea următorul cuprins:

„(2¹) Interpretul, traducătorul, în cadrul procesului contravențional, are drepturile și obligațiile prevăzute de art. 85 din Codul de procedură penală, aplicate corespunzător, precum și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(2²) În cazul în care există cel puțin unul dintre temeiurile prevăzute la alin. (2) al prezentului articol, interpretul, traducătorul are obligația de a se abține sau poate fi recuzat de către participanții la proces investiți cu acest drept. Recuzarea interpretului, traducătorului se soluționează de către organul competent să examineze cauza contravențională și hotărîrea asupra acestei chestiuni nu este susceptibilă de a fi atacată.”.

209. Articolul 392:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2), care va avea următorul cuprins:

„(2) În cadrul procesului contravențional, apărătorului i se aplică corespunzător prevederile art. 67 și 68 din Codul de procedură penală.”.

210. La articolul 393:

alineatul unic devine alineatul (1);

la alineatul (1) litera d), sintagma „400-423²” se substituie prin sintagma „400-423⁵”;

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Cauzele contravenționale aflate în competența autorităților prevăzute la alin. (1) se soluționează de către autoritatea competentă în raza teritorială a căreia a fost săvârșită contravenția. În cazul contravenției continue sau prelungite, cauza se soluționează de către autoritatea în raza teritorială a căreia s-a consumat ori a fost curmată contravenția.”

211. Articolul 394:

după alineatul (1), se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul în care agentul constator nu are subdiviziuni teritoriale, prin derogare de la art. 393 alin. (2), cauza contravențională se judecă de către instanța de judecată de la locul unde își are sediul autoritatea reprezentantului a căreia este agentul constator.”;

la alineatul (2), cuvîntul „decizie” se substituie prin cuvîntul „hotărîrie”;

alineatul (5) se completează cu cuvintele „, conform prevederilor art. 18 din Codul de procedură penală”;

se completează cu alineatul (6), care va avea următorul cuprins:

„(6) În cadrul procesului contravențional, instanța de judecată se conduce și aplică corespunzător prevederile art. 31-35 din Codul de procedură penală.”.

212. Articolul 395:

la alineatul (1):

punctul 1) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) cauzele contravenționale în care agentul constatator, procurorul propun aplicarea unei măsuri de siguranță dintre cele care urmează:

- expulzarea;

- demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor;

- confiscarea;”

la punctul 2), cuvântul „hotărârilor” se substituie prin cuvântul „deciziilor”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Contestația împotriva deciziei în cauza contravențională se examinează de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau procurorul care a emis decizia, sau în instanța de la locul unde își are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art. 394 alin. (1¹).”

213. La articolul 396 alineatul (1) sintagmele „63-68” și „312, 313, 313³, 316, 317, 320,” se exclud, sintagma „335-337, 351-353” se substituie prin sintagma „335, 337, 351, 352”, iar cuvintele „și cele pe care le-a depistat în exercițiul funcțiunii” se exclud;

214. La articolul 398 alineatul (1), sintagmele „62,” se exclude, iar sintagma „108, 161–168,” se substituie prin sintagma „165,”..

215. Articolul 400:

la alineatul (1):

înainte de sintagma „47-54” se completează cu sintagma „art. 67 alin. (4¹)”, sintagma „98-107” se substituie prin sintagma „98-108¹”, sintagma „159, 160, 176” se substituie prin sintagma „art. 157 alin. (2)-(4), (6), (7), (9), (10), art. 165, 167, 176,” sintagmele „191,” și „216,” se exclud, sintagma „220-226” se substituie prin sintagma „221-226,” sintagma „338-343,” se substituie prin sintagma „338-341, 343,” iar sintagma „354-363” se substituie prin sintagma „354-357, 359-363”;

la alineatul (2), cuvintele „ofițerii de sector ai poliției” se substituie prin cuvintele „ofițerii operativi de sector ai poliției”, iar după cuvintele „șefii posturilor liniare de poliție,” se completează cu cuvintele „funcționarii poliției ordine publică, ”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Sînt în drept să examineze cauzele privind încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor și să aplice sancțiuni Inspectorul principal de stat al Republicii Moldova pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor, adjunctul Inspectorului principal al Republicii Moldova pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor, inspectorii superiori de stat ai Republicii Moldova pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor, inspectorii de stat ai Republicii Moldova pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor, inspectorii superiori de stat ai unităților administrativ-teritoriale, (UTA Găgăuzia, raioanelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor) pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor, inspectorii de stat ai unităților administrativ-teritoriale (UTA Găgăuzia, raioanelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor) pentru supravegherea măsurilor contra incendiilor.”;

se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul conținut:

„(3¹) Sînt în drept să constate și să examineze cauzele privind încălcarea normelor și cerințelor la protecția civilă și să aplice sancțiuni Inspectorul principal de Stat al Protecției Civile și adjunctul locțiitorului Inspectorului principal de Stat al Protecției Civile, inspectorii superiori (principali) și inspectorii protecției civile.

(3²) Sînt în drept să constate și să examineze cauzele privind încălcarea standardelor, normelor și regulilor de asigurare a protecției populației în obiectivele acvatice și să aplice sancțiuni Inspectorul principal de Stat în domeniul controlului, supravegherii de stat a activităților scafandriere și de salvare pe apă, locțiitorul Inspectorului principal de Stat în domeniul controlului, supravegherii de stat a activităților scafandriere și de salvare pe apă, inspectorii superiori (principali) și inspectorii.”;

alineatele (4) și (5) vor avea următorul cuprins:

„(4) Contravențiunile prevăzute la art. art. 63-66, art. 67 alin. (1)-(4) și (5), art. 68, 75, 76, 92, 161, 164, 165, 181, 227, 312, 313, 313³, 316, 317, 320, 333, 336, 342, 353, 358, 358¹ se constată de organele afacerilor interne.

(5) Procesele-verbale cu privire la contravențiunile prevăzute la art. 75, 76, 92, 165, 181, 227, 358 se remit spre examinare comisiei administrative, iar procesele-verbale cu privire la contravențiunile prevăzute la art. 63-66, art. 67 alin. (1) – (4) și (5), art. 68, 161, 164, 312, 313, 313³, 316, 317, 320, 333, 336, 342, 353, 358¹ se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”.

216. La articolul 402, titlul și alineatul (1) vor avea următorul cuprins:

„Articolul 402. Organele de control financiar și control fiscal ale Ministerului Finanțelor

(1) Contravențiunile prevăzute la art. 263 alin. (1), (3)-(8), art. 266 alin. (1), (3) și (4), art. 277 alin. (2), (3), (6), art. 288, 289, 290, 291, 293¹, 297, 298, 299 alin. (1), art. 301, 311, 330, art. 349 alin. (1) se examinează de organele de control financiar și fiscal ale Ministerului Finanțelor. Contravențiunile prevăzute la art. 293, 295, 327¹ se examinează de organele de specialitate ale ministerului care le-au depistat.”.

217. Articolul 407:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„Contravențiunile prevăzute la art. 208-220 se examinează de Autoritatea Aeronautică Civilă.”;

La alineatul (5), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) Directorul Autorității Aeronautice Civile, adjunctii lui și inspectorii aeronautici abilitați cu funcții de control;”.

218. Se completează cu articolele 408¹ și 408² cu următorul cuprins:

„Articolul 408¹. Inspectoratul de stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice

(1) Contravențiunile prevăzute la art. 284 alin. (5) – (10), art. 285 alin. (1) – (3), art. 286 alin. (5) se constată de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice, adjunctul lui sau angajații Inspectoratului abilitați cu funcții de control.

(3) Procesele - verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”.

Articolul 408². Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase

(1) Contravențiunile prevăzute la art. 159 și 160 se examinează de către Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase.

(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase și adjunctii lui, colaboratorii Inspectoratului abilitați cu funcții de control

(3) Sunt în drept să examineze și să aplice sancțiuni șeful Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase și adjunctii lui.”.

219. Se completează cu articolul 409¹, care va avea următorul cuprins:

„Articolul 409¹. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor

(1) Contravențiile prevăzute la art. 250 alin. (3), (4) și (9) și art. 258 se constată de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale persoanele împuternicite de către ministrul tehnologiei informației și comunicațiilor.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”.

220. Articolele 410 și 411 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 410. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

(1) Contravențiile prevăzute la art. art. 246-250 alin. (1), (2), (5)-(8), art. 251-257, 259, 260 se constată și se examinează de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale persoanele cu funcție de răspundere din cadrul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației., precum și specialiștii împuterniciți de către directorul Agenției.

(3) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni directorul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației și adjuncții lui.

Articolul 411. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

(1) Contravențiile prevăzute la art. 169 se constată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(2) Sînt în drept să constate contravențiile prevăzute la alin. (1) și să încheie procese-verbale șefii subdiviziunilor și specialiștii împuterniciți de directorul general al Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”.

221. Se completează cu articolul 411¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 411¹. Organele supravegherii de stat în domeniul energetic

(1) Contravențiile prevăzute la art. 162, 163, 166-168 se constată de către organele supravegherii de stat în domeniul energetic.

(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale:

a) șeful Inspectoratului Energetic de Stat și adjuncții lui, inspectorii abilitați cu funcții de control, pentru contravențiile prevăzute la art. 162, 163, art. 163¹ alin. (1);

b) șeful Inspectoratului Principal de Stat pentru Supraveghere Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase și adjuncții lui, inspectorii abilitați cu funcții de control, pentru contravențiile prevăzute la art. 163¹ alin. (2), 166-168.

(3) Organele de poliție sunt obligate să acorde sprijin, la cerere, persoanelor menționate la alin. (2), în vederea constatării contravențiilor săvîșite.

(4) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.”.

222. La articolul 412, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale președintele Casei Naționale de Asigurări Sociale și adjuncții săi, șefii caselor teritoriale de asigurări sociale și

adjuncții lor, șefii subdiviziunilor și persoanele care dețin funcții de control ai Casei Naționale de Asigurări Sociale și ai caselor teritoriale.”.

223. Articolul 414 va avea următorul cuprins:

„Articolul 414. Organele supravegherii de stat în domeniul fitosanitar, semincer și sanitar – veterinar

(1) Contravențiile prevăzute la art. 126¹, 131, art. 157 alin. (1), (5), (8), art. 158, 158¹, 183-196¹ și 275 alin. (1) se examinează de organele supravegherii de stat în domeniul agricol și sanitar – veterinar.

(2) Sunt în drept să constate contravenții din domeniul fitosanitar, semincer și sanitar-veterinar și să încheie procese-verbale:

a) inspectorii din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, pentru contravențiile prevăzute la art. 183-195;

b) medicii veterinari oficiali din cadrul Agenției Sanitar-Veterinare și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală și centrelor teritoriale pentru siguranța alimentelor, pentru contravențiile prevăzute la art. 157 alin. (1), (5), (8), art. 158, 158¹, 196, 196¹ și art. 275 alin. (1);

c) specialiștii Secției Supraveghere Zootehnică și inspectorii zootehnici din cadrul Agenției Sanitar-Veterinare și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală și a centrelor teritoriale pentru siguranța alimentelor, pentru contravențiile prevăzute la art. 126¹ și 131.

(3) Sunt în drept să examineze cauze contravenționale din domeniul fitosanitar, semincer și sanitar – veterinar și să aplice sancțiuni directorul general și vice-directorii Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, directorii centrelor teritoriale pentru siguranța alimentelor.”.

224. La articolul 415 alineatul (1), sintagma „244,” se exclude.

225. Articolul 416 va avea următorul cuprins:

„Articolul 416. Inspecția de Stat în Construcții

(1) Contravențiile prevăzute la art. 177 se examinează de Inspecția de Stat în Construcții.

(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Inspecției de Stat în Construcții și adjuncții lui, șefii direcțiilor din cadrul inspecției, șefii inspecțiilor teritoriale în construcții și adjuncții lor, inspectorii principali de stat în construcții și specialiștii principali ai Inspecției de Stat în Construcții Inspecția de Stat în Construcții.

(3) Sunt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni șeful Inspecției de Stat în Construcții și adjuncții lui, șefii direcțiilor din cadrul inspecției, șefii inspecțiilor teritoriale în construcții și adjuncții lor.

226. Se completează cu articolul 416¹ cu următorul cuprins:

„ Articolul 416¹. Organele administrației publice locale

(1) Contravențiile prevăzute la art. 178 și 179 se constată de organele specializate ale administrației publice locale

(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale primarul, arhitectorul-șef, șefii subdiviziunilor specializate din cadrul administrației publice locale și adjuncții lor, specialiștii principali și coordonatori din cadrul acestora.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la alin.(1) se remit spre examinare în fond instanței de judecată.”.

227. Articolul 423:

la alineatul (1), după sintagma „332¹” se completează cu sintagma „332¹”, iar sintagma „333 alin. (1)” se bstitue prin sintagma „333”;

alineatele (3) și (4) se exclud.

228. Articolul 425:

la alineatul (2), după cuvintele „procesul-verbal de percheziție,” se completează cu cuvintele „procesul-verbal privind cercetare la fața locului, procese-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod”;

alineatul (6) se completează cu literele d) – h), care vor avea următorul cuprins:

„d) de o persoană care nu are dreptul să efectueze acțiuni procesuale în cauza contravențională;

e) de o persoană care evident știe că intră sub incidența de recuzare;

f) dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica la examinarea cauzei contravenționale;

g) de la o persoană care nu poate recunoaște documentul sau obiectul respectiv, nu poate confirma veridicitatea, proveniența lui sau circumstanțele primirii acestuia;

h) cu încălcări esențiale ale dispozițiilor prezentului cod.”.

229. Articolul 426:

la alineatul (2), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”;

la alineatul (3), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”, cuvintele „Instanța de judecată” se substituie prin cuvintele „Judecătorul de instrucție”.

230. Articolul 427:

la alineatul (1) cuvintele „lucrătorul organelor afacerilor interne” se substituie prin cuvintele „agentul constatator”, iar cuvântul „ordonanței” se substituie prin cuvântul „hotărâri”;

alineatul (2), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”.

231. Articolul 428:

la alineatele (2), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”;

la alineatul (3), cuvintele „cu autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „cu autorizația judecătorului de instrucție”, cuvântul „acesteia” se substituie prin cuvântul „acestuia”, iar cuvintele „Instanța de judecată” se substituie prin sintagma „Judecătorul de instrucție”;

la alineatul (4), cuvintele „instanța de judecată” se substituie prin cuvintele „judecătorul de instrucție”.

232. La articolul 429 alineatul (2), cuvintele „autorizația instanței de judecată” se substituie prin cuvintele „autorizația judecătorului de instrucție”.

233. La articolul 431 alineatele (4) și (4¹), sintagma „art. 106 din Codul penal” se substituie prin sintagma „art. 439⁶ din prezentul cod”.

234. Articolul 432 se completează cu literele f) și g), care vor avea următorul cuprins:

„f) amenda judiciară;

g) punerea sub sechestru.”.

235. La articolul 433 alineatul (1):

în partea introductivă, cuvintele „și se aplică” se substituie prin cuvintele „și poate fi aplicată”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) executării hotărârii instanței de judecată privind expulzarea persoanei;”;

se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„încălțării regimului frontierei de stat, regimului zonei de frontieră sau a regimului punctelor de trecere a frontierei de stat.”.

236. Articolul 435:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Reținerea poate fi aplicată pe un termen mai mare decât cel indicat la alin. (1), cu autorizația judecătorului de instrucție, dar nu mai mult de 24 de ore:

1) pînă la examinarea cauzei contravenționale – persoanei suspectate de săvîrșirea unei contravenții pentru care sancțiunea prevede arestul contravențional;

2) pentru a identifica persoana și a clarifica circumstanțele contravenției – persoanelor care au încălcat regulile de ședere a cetățenilor străini și apatrizilor în Republica Moldova, regimul de frontieră sau regimul punctelor de trecere a frontierei de stat.”;

alineatele (3) și (4) se exclud.

237. La articolul 436, în titlu și în tot textul articolului, cuvîntul „liberare” se substituie prin cuvîntul „eliberare” la cazul gramatical corespunzător.

238. Articolul 437:

la alineatul (1), cuvintele „martorului sau a victimei care se eschivează de la prezentare” se substituie prin cuvintele „a persoanei în cazul în care aceasta, fiind citată, în modul stabilit de lege, nu s-a prezentat fără motive întemeiate și nu a informat instanța care a citat-o despre imposibilitatea prezentării sale, iar prezența ei era necesară”;

se completează cu alineatul (2¹) care va avea următorul cuprins:

„(2¹) Poate fi supusă aducerii silite doar persoana participantă la proces, pentru care este obligatorie citarea instanței, și care:

1) se eschivează de la primirea citației;

2) se ascunde de instanță;

3) nu are loc permanent de trai.”;

alineatul (2) se completează cu sintagma „cu aplicarea prevederilor art. 199 alin. (4)-(6) din Codul de procedură penală”;

la alineatul (3), cuvîntul „Mandatul” se substituie prin cuvîntul „Încheierea”;

239. Articolul 439:

alineatul (6), după cuvîntul „răspunde” se completează cu cuvîntul „corespunzător”, iar după cuvintele „agentul constatator” se completează cu cuvintele „, persoanele care au organizat (efectuat) aducerea vehiculului la parcare sau care au asigurat păstrarea vehiculului la parcare, în dependență de subiectul care se face vinovat de survenirea deteriorării”;

la alineatul (7), cuvîntul „tăblițelor” se substituie prin cuvîntul „plăcilor”;

se completează cu alineatul (7¹), cu următorul cuprins:

„(7¹) Plăcile cu numărul de înmatriculare se restituie proprietarului, posesorului vehiculului sau reprezentantului lor legal imediat după înlăturarea temeiurilor pentru ridicarea acestora, în temeiul hotărîrii cu privire la contravenție.”

240. Se completează cu articolele 439¹ și 439², care vor avea următorul cuprins:

„Articolul 439¹. Amenda judiciară

Amenda judiciară este o sancțiune bănească care se aplică de către instanța de judecată persoanei care a comis o abatere în cursul procesului contravențional, conform art. 201 din Codul de procedură penală aplicat corespunzător.

Articolul 439². Punerea sub sechestru

(1) Punerea sub sechestru este o măsură procesuală de constrângere care poate fi aplicată de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată, la solicitarea agentului constatatator sau a procurorului, pentru a asigura eventuala confiscare specială, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii, conform prevederilor art. 203-210 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

(2) Punerea sub sechestru a bunurilor pentru a asigura eventuala confiscare specială și pentru garantarea executării pedepsei amenzii se poate lua asupra bunurilor persoanei în privința căreia s-a pornit proces contravențional. Punerea sub sechestru, pentru a asigura eventuala confiscare specială, poate fi aplicată și asupra bunurilor altor persoane care le-au acceptat, știind despre dobândirea ilegală a acestora.”.

241. Se completează cu capitolul V¹, care va avea următorul cuprins:

„Capitolul V¹. Măsurile de siguranță

Articolul 439³. Măsurile de siguranță

În procesul contravențional, în scopul înlăturării unui pericol și preîntâmpinării săvârșirii faptelor contravenționale prevăzute de prezentul cod, pot fi aplicate următoarele măsuri de siguranță:

- a) expulzarea;
- b) demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor;
- c) confiscarea specială.”.

Articolul 439⁴. Expulzarea

(1) Expulzarea este o măsură de siguranță care constă în îndepărtare silită de pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor străini și apatrizilor care au săvârșit o contravenție, în conformitate cu prevederile prezentului cod. Expulzarea are drept scop înlăturarea unei stări de pericol și prevenirea săvârșirii, ulterior, de către aceste persoane, a unor fapte socialmente periculoase.

(2) Expulzarea se aplică de către instanța de judecată și doar în prezența cumulativă a următoarelor condiții:

1) contravenientul este cetățean străin sau apatridul aflat legal pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția persoanei care a fost recunoscută ca refugiat sau căreia i s-a acordat protecție umanitară;

2) cetățeanul străin sau apatridul este sancționat pentru o faptă care constituie o contravenție;

3) rămânerea contravenientului pe teritoriul Republicii Moldova este sursa unei stări de pericol pentru ordinea publică sau securitatea națională, înlăturarea căreia este posibilă doar prin îndepărtarea lui de pe acest teritoriu;

4) contravenientul nu se expulzează în statul referitor la care există dovezi că acolo acesta va fi persecutat din motive de apartenență rasială, națională, religioasă, din cauza convingerilor politice sau vor fi supuși unui tratament inuman și degradant, torturii ori pedepsei capitale.”;

(3) În privința cetățenilor străini și apatrizilor care nu pot fi expulzați imediat, instanța de judecată poate dispune luarea în custodie publică, cu plasarea pe un termen de cel mult 6 luni în Centrul de Plasament Temporar al Străinilor.

(4) În cazul în care expulzarea însoțește sancțiunea arestului contravențional, aducerea la îndeplinire a expulzării are loc după executarea sancțiunii.

(5) La aplicarea expulzării persoanelor indicate la alin.(1) se va ține cont de dreptul la respectarea vieții private a acestora.

Articolul 439⁵. Demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor

(1) Demolarea construcțiilor neautorizate se aplică în cazul contravențiilor prevăzute la articolele 116, 168 și 179 și atrage, după caz, remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate.

(2) Defrișarea arborilor și arbuștilor se aplică în cazul contravenției prevăzute la articolul 168.

(3) Demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor se dispun de către instanța de judecată și pot fi aplicate chiar dacă făptuitorul este liberat de răspundere contravențională.

(4) Demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor se execută de către contravenient pe cont propriu sau, în mod forțat, de către autoritățile administrației publice locale - din contul proprietarului.

(5) Modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor se stabilește de Guvern.

Articolul 439⁶. Confiscarea specială

1) Confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor utilizate la săvârșirea contravențiilor sau rezultate din acestea.

(2) Confiscarea specială se aplică de către instanța de judecată la demersul agentului constator.

(3) În cazul contravențiilor prevăzute la art. 79 alin. (3), art. 287 se aplică de către reprezentantul Serviciului Vamal competent să examineze cauza contravențională.

(4) Sînt supuse confiscării speciale bunurile:

a) rezultate din săvârșirea contravenției, precum și orice venituri de la aceste bunuri, cu excepția bunurilor și veniturilor care urmează a fi restituite proprietarului;

b) folosite sau destinate pentru săvârșirea unei contravenții, dacă sînt ale contravenientului;

c) date pentru a determina săvârșirea unei contravenții sau pentru a-l răsplăti pe contravenient;

d) dobîndite prin săvârșirea contravenției, dacă nu urmează a fi restituite victimei sau nu sînt destinate pentru despăgubirea acesteia;

e) deținute contrar dispozițiilor legale și depistate pe parcursul desfășurării procesului contravențional;

f) convertite sau transformate, parțial sau integral din bunurile rezultate din contravenții și din veniturile de la aceste bunuri;

(5) Agentul constator, pînă la emiterea hotărîrii cu privire la confiscarea specială, dispune restituirea către proprietar sau posesorul legal, a bunurilor ușor alterabile.

(6) Confiscarea specială se aplică persoanelor care au comis contravenții. Pot fi supuse confiscării speciale și bunurile menționate la alin.(1), dar care aparțin altor persoane și care le-au acceptat știind despre dobîndirea ilegală a acestor bunuri.

(7) Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă făptuitorul este liberat de răspundere contravențională.”.

242. Articolul 440:

la alineatul (1), după cuvintele „după caz, a dosarului” se completează cu cuvintele „funcționarului competent să soluționeze cauza, din cadrul autorității din care face parte agentul constator, ”;

la alineatul (2), cuvintele „ori sesizat din oficiu cînd se află” se substituie prin cuvintele „ori se autosesizează cînd află”;

la alineatul (4), sintagma „104–108” se substituie prin sintagma „104, 105, 108”;

la articolul (4¹), în textul alineatului, după cuvîntul „Legii” se completează cu sintagma „nr. 66-XVI din 27 martie 2008”;

la alineatul (5), cuvintele „unui alt agent constator,” se substituie prin cuvintele „unei alte autorități competente să constate sau să soluționeze cauza contravențională.”.

243. La articolul 441, titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul. 441. Temeiurile de încetare a procesului contravențional”

244. La articolul 442 alineatul (2) cuvântul „întocmirii” se substituie prin cuvântul „încheierii”.

245. Articolul 443:

în tot textul articolului, cuvântul „contravenient” se substituie prin cuvintele „persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional”, la cazul gramatical corespunzător; alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se adeverește prin semnătura a cel puțin un martor, indicându-se și datele de identitate ale acestuia.”;

la alineatul (9), după cuvintele „a contravenientului” se completează cu cuvintele „, de încetare a procesului contravențional”, după cuvintele „de remitere a cauzei” se completează cu cuvintele „funcționarului competent să soluționeze cauza, din cadrul autorității din care face parte agentul constator sau”, iar după cuvintele „în instanța de judecată,” se completează cu cuvintele „în ambele cazuri”.

la alineatul (11):

sintagma „72 de ore” se substituie prin sintagma „3 zile lucrătoare”;

se completează cu propoziția „În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional recunoaște săvârșirea contravenției și acceptă sancțiunea stabilită în procesul-verbal de către agentul constator, procesul-verbal cu privire la contravenție va constitui actul de decizie asupra cauzei contravenționale.”;

la alineatul (12), după cuvintele „de remitere” se completează cu cuvintele „funcționarului competent să soluționeze cauza, din cadrul autorității din care face parte agentul constator sau”;

la alineatul (13), cuvântul „întocmit” se substituie prin cuvântul „încheiat”.

246. Articolul 446:

la alineatul (2) litera c), cuvintele „cu art. 106 din Codul penal” se substituie prin cuvintele „cu art. 439⁶ din prezentul cod”;

alineatul (8) se completează cu următoarea propoziție - „În procesul-verbal încheiat în cazurile prevăzute de prezentul alineat se indică tipul, modelul și numărul de identificare al mijlocului special cu ajutorul căruia a fost constatată contravenția.”.

247. Se completează cu articolul 447¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 447¹. Examinarea cauzei contravenționale de către autoritatea competentă

(1) Examinarea cauzelor contravenționale de către autoritățile prevăzute la art. 393 lit. b)-d) se efectuează cu respectarea prevederilor Capitolelor I-VI din cartea a doua a prezentului cod.

(2) După examinarea cauzei contravenționale, organul (persoana abilitată să examineze cauza) pronunță decizia asupra cauzei. Decizia comisiei administrative asupra cauzei contravenționale se adoptă sub formă de hotărâre.

(3) Decizia trebuie să conțină:

a) data (ziua, luna, anul) emiterii deciziei;

- b) denumirea (numele, prenumele, calitatea) organului (persoanei abilitate să examineze cauza), care a pronunțat decizia, data examinării cauzei;
- c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul său de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;
- d) expunerea circumstanțelor, stabilite în cadrul examinării cauzei;
- e) norma contravențională pe care se întemeiază soluționarea cauzei;
- f) soluția adoptată asupra cauzei;
- g) soluția referitoare la obiectele și documentele ridicate (corpurile delictive)
- h) în cazul deciziei de sancționare, date privind informarea contravenientului despre dreptul de a plăti jumătate din amendă dacă amenda este plătită în cel mult 72 de ore de la stabilirea ei;
- i) date privind dreptul de contestare a deciziei, în conformitate cu prevederile articolului 448;
- f) în cazul aplicării sancțiunii amenzii, date privind informarea contravenientului despre obligația prezentării autorității din care face parte agentul constatator a dovezii de executare a sancțiunii.”.

(4) Prezența agentului constatator și a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional este obligatorie.

(5) Neprezentarea nemotivată a agentului constatator sau a persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, legal citați, fără motive întemeiate și fără înștiințare prealabilă, nu împiedică examinarea cauzei.

(6) Dacă la examinarea cauzei contravenționale a participat persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional sau apărătorul ei, dar nu a fost întocmit proces-verbal al ședinței de examinare, decizia trebuie să conțină concluziile și demersurile acestora și rezultatele examinării demersurilor.

(7) Decizia asupra cauzei contravenționale se semnează de către persoana competentă care a examinat cauza, iar decizia organului colegial, de către președintele ședinței și de către secretar.”.

248. Articolul 448 va avea următorul cuprins:

„Articolul 448. Contestația împotriva decizie agentului constatator în cauza contravențională

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea prevederilor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă în cauza contravențională. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data pronunțării acesteia sau de la data la care părțile au fost citate pentru a li se aduce la cunoștință decizia.

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alineatul (1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la începutul executării sancțiunii sau perceperii despăgubirii materiale, persoana față de care a fost pronunțată decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

(3) Persoana față de care a fost pronunțată decizia și care a lipsit atît la judecarea, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre adoptarea deciziei poate contesta decizia agentului constatator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

(4) Contestația împotriva deciziei emise în cauza contravențională se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

(5) Contestația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constator.

(6) În cazul prevăzut la alin. (2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea hotărîrii.

(7) Depunerea contestației peste termen, conform alin. (3), nu suspendă executarea deciziei agentului constator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.

(8) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.”.

249. La articolul 455 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Prezența agentului constator sau, după caz, a procurorului la ședința de judecare a cauzei contravenționale este obligatorie. Neprezentarea agentului constator sau, după caz, a procurorului legal citat, fără motive întemeiate și fără înștiințarea prealabilă a instanței, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale și permite aplicarea acestuia a unei amenzi judiciare de către instanța de judecată, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„În cazul în care se solicită aplicarea sancțiunii arestului contravențional, participarea făptuitorului este obligatorie. Neprezentarea cu rea-voință a făptuitorului permite aplicarea sancțiunii arestului în absența acestuia.”.

250. La articolul 456 alineatul (3), ultima propoziție va avea următorul cuprins:

„Încheierea poate fi contestată cu recurs de către persoana interesată, în instanța ierarhic superioară, în termen de 3 zile de la pronunțare. Cererea de recurs se depune în instanța care a aplicat sancțiunea.”.

251. La articolul 457 alineatele (4) – (7) se exclud.

252. Se completează cu articolul 457¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 457¹. Dezbaterile judiciare și ultimul cuvînt

(1) După terminarea cercetării judecătorești, instanța anunță dezbaterile judiciare.

(2) Participanții la dezbateri nu au dreptul să se refere, în luările lor de cuvînt, la probe noi, neexaminat în cadrul cercetării judecătorești. În cazul în care trebuie prezentate probe noi, participanții la dezbateri pot cere reluarea cercetării judecătorești, indicînd circumstanțele care vor fi cercetate suplimentar în baza probelor noi. După ce ascultă opiniile celorlalte părți, instanța adoptă o încheiere motivată privind admiterea sau respingerea cererii sau demersului.

(3) Instanța nu poate limita durata dezbaterilor la un anumit timp, însă președintele ședinței de judecată are dreptul să întrerupă cuvîntările care depășesc limitele cauzei ce se judecă.

(4) După închiderea dezbaterilor judiciare și rostirea ultimului cuvînt, părțile pot depune în instanță concluzii scrise asupra soluției pe care o propun privitor la cauză. Concluziile se anexează la procesul-verbal.”.

253. La articolul 462 alineatul (1), cuvintele „va fi” se substituie prin cuvintele „trebuie să fie”.

254. La articolul 464, alineatul (1) se completează cu cuvintele „și se dispune de către instanța de judecată din oficiu sau la solicitarea agentului constator sau a victimei”.

255. La articolul 467 alineatul (2), cuvintele „ , de către soț/soție ” se substituie prin cuvintele „și de către soț/soție”.

256. La articolul 468 alineatul (1), după cuvintele „în termen de 15 zile” se completează cu cuvintele „de la data pronunțării hotărârii judecătorești sau de la data înmînării copiei de pe hotărîrea judecătorească, în condițiile art. 463 alin. (1), pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale.”.

255. Articolul 472:

la alineatul (2):

la litera b), după cuvîntul „numele” se completează cu cuvîntul „agentului constator sau, după caz, a”;

la litera e), după cuvintele „și, la urmă,” se completează cu cuvintele „agentului constator sau, după caz,” ;

la alineatul (3), cuvintele „Procurorul și părțile” se substituie prin cuvîntul „Părțile”.

256. La articolul 473 alineatul (1), punctul 2) va avea următorul cuprins:

„2) admite recursul, casînd hotărîrea atacată, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții:

a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute de prezentul cod (art. 441);

b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului;

c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond, dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, citarea obligatorie a părților, respectarea dreptului apărare și dreptului la interpret, precum și încălcări ale prevederilor art. 33 - 35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.”.

257. La articolul 475 alineatul (3), cuvintele „de nivelul instanței de judecată, conform competenței teritoriale” se substituie prin cuvintele „adresată instanței de judecată, conform competenței teritoriale a acestuia”.

258. La articolul 476 alineatul (1), cuvintele „Procurorul General și adjuncții lui dispun” se substituie prin cuvintele „Procurorul dispune”.

259. Articolul 478:

la alineatul (2), cuvintele „autorității însărcinate cu” se substituie prin cuvintele „organului (persoanei) responsabil de”;

la alineatul (3), cuvîntul „Autoritățile” se substituie prin cuvintele „Organele (persoanele)”.

260. La articolul 479 alineatele (1) și (2), cuvintele „autoritatea” și „autorității” se substituie, corespunzător, prin cuvintele „organul (persoana)” și, respectiv, „organului (persoanei)”.

261. La articolul 480 alineatul (1), cuvîntul „autorității” se substituie prin cuvîntul „organului (persoanei)”.

Articolul II – (1) prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării.

(2) Cauzele contravenționale pornite pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi vor continua să fie instrumentate conform competențelor stabilite de legea în vigoare la momentul pornirii lor.

(3) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va asigura elaborarea actelor normative care vor reglementa aplicarea prezentului cod;

b) va asigura republicarea Codului contravențional al Republicii Moldova cu toate modificările operate în el.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii privind modificarea și completarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

La 24 octombrie 2008, prin Legea nr. 218-XVI a fost adoptat un nou act legislativ care vine să reglementeze în aspect nou răspunderea juridică ce survine în rezultatul săvârșirii contravențiilor, acesta fiind Codul contravențional al Republicii Moldova. Prin adoptarea și intrarea în vigoare a noului Cod, a avut loc ridicarea dreptului contravențional la nivel de ramură de drept autonomă, care vine să răspundă, pe plan doctrinar, legislativ și judiciar, realităților politico-economice și socio-culturale noi și are drept scop reglementarea acestor raporturi juridice. Totuși, chiar dacă codul a înlăturat multe neajunsuri din vechiul Cod al contravențiilor administrative, adoptat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 29 martie 1985, în rezultatul aplicării noilor prevederi contravenționale, din momentul intrării sale în vigoare și pînă în prezent, la aplicarea prevederilor acestuia au fost identificate o serie de lacune, colizii sau confuzii. În consecință, s-a impus necesitatea realizării modificărilor de rigoare în vederea excluderii deficiențelor atât de ordin teoretic, cît și practic ale normelor. Astfel, în cooperare cu autoritățile interesate, a fost elaborat proiectul Legii privind modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008.

Descrierea detaliată a modificărilor și completărilor propuse sunt prezentate în punctele ulterioare ale prezentei note informative.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În continuarea celor expuse supra, prezentăm în mod detaliat subiectele ce au fost afectate de modificări, relevînd în mod amplu justificările asupra necesității acestora.

1. O primă modificare vizează **art. 16** din cod. Astfel, pentru a nu admite o formulare eronată, din punct de vedere al conceptului răspunderii contravenționale, autorul proiectului propune modificarea art. 16 alin. (1) prin substituirea expresiei „cu capacitate de exercițiu” prin cuvîntul „responsabilă”, or, aceste cuvinte exprimă instituții diferite. Survenirea răspunderii contravenționale nu se află în dependență de capacitatea de exercițiu a persoanei, ci de gradul de responsabilitate al persoanei, ambele dintre acestea survenind în temeiul diferitor norme, la vîrste diferite.

De asemenea, este supus modificărilor și art. 16 alin. (2), modificări care au fost determinate de esența unor contravenții. Astfel, la unele dintre acestea, așa precum sunt contravențiile în domeniul circulației rutiere (art. 228-245) sau cele care afectează activitatea de întreprinzător, fiscalitatea, activitatea vamală și valorile mobiliare (263-311), persoana fizică în vîrstă de pînă la 18 ani nu poate fi subiect, reieșind din natura faptei contravenționale, cu atît mai puțin subiect al unor astfel de contravenții poate fi persoana cu vîrsta de pînă la 16 ani. Totodată, alte categorii de contravenții, luînd în considerare faptul că pericolul social al acestor fapte este accesibil de a fi recepționat, iar în unele cazuri extrem de răspîndit și care se comit în mod prioritar de către această categorie de persoane, s-a impus necesitatea modificării normelor care reglementează vîrsta la care persoana poate fi subiect al acestor contravenții.

2. Avînd în vedere că normele **art. 19** stabilesc cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei, și nu cauzele care înlătură răspunderea contravențională, or acestea reprezintă institute diferite ale dreptului contravențional, iar cele din urmă sunt reglementate de art. 26 – 31. Astfel, este necesar

de a aduce în conformitate textul articolului cu titlul său, fapt realizat prin excluderea cuvintelor „și răspunderea contravențională”.

3. Cu privire la **art. 29**. Împăcarea, ca și în dreptul penal, în dreptul contravențional reprezintă o cauză care duce la înlăturarea răspunderii juridice, în cazul dat a răspunderii contravenționale. Pentru anumite contravenții, de regulă, acelea cu un grad redus de pericol social, tragerea la răspundere contravențională se află în dependență directă de înțelegerea părților. În aceste condiții are loc crearea unui cadru juridic în care se poate realiza concilierea între persoanele angajate în conflict, care, în caz contrar implică incidența legii contravenționale.

Împăcarea părților este un fenomen propriu raporturilor sociale, care poate avea loc relativ frecvent în cazul contravențiilor săvârșite, de regulă, între persoane înrudite sau cunoscute între ele, dar nu neapărat, precum și în cadrul unor comunități determinate. Adică fapta afectează în mod direct două părți determinate – contravenientul și persoana vătămată. Reieșind din gradul de pericolozitate a faptei, legiuitorul, în art. 29 din Codul contravențional, stabilește expres pentru care contravenții, împăcarea părților duce la înlăturarea răspunderii contravenționale și implicit la stoparea procesului contravențional, acestea fiind: vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale, încălcarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe, încălcarea dreptului exclusiv al titularului de drept asupra desenului sau modelului industrial, încălcarea dreptului exclusiv al titularului brevetului pentru soi de plantă, încălcarea drepturilor de autor asupra invenției, topografiei circuitului integrat sau desenului/modelului industrial, sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului și încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de leziuni corporale ușoare.

Cu referire la ultima dintre contravențiile numite (art. 242 alin. (2)), putem afirma fără echivoc faptul că, prezența acesteia în șirul celor pentru care împăcarea duce la înlăturarea răspunderii contravenționale este, în parte, nejustificată. Chiar dacă în cazul acestei contravenții există cele două părți determinate, iar urmările acesteia se cuprind, parțial, în celelalte contravenții pentru care este admisă împăcarea ca temei pentru înlăturarea răspunderii contravenționale, totuși, gradul de pericol social al contravenției de la art. 242, în raport cu celelalte dintre contravențiile menționate, este unul sporit. Pericolozitatea acestei fapte este determinată prin însăși esența sa, or producerea accidentelor rutiere, care atrag după sine atât deteriorarea bunurilor materiale, precum și, nu de puține ori, cauzarea de leziuni corporale, este rezultatul încălcării normelor circulației rutiere. Astfel, se poate afirma în mod cert că, fapta în cauză – încălcarea normelor circulației rutiere – este o faptă susceptibilă de consecințe social periculoase.

În același context, menționăm că, alte fapte din domeniul circulației rutiere, care nu s-au soldat cu producerea unui accident, adică fapte de un pericol social mai redus decât cea de la art. 242, legea contravențională nu le include în lista celor pentru care împăcarea apare în calitate de temei de înlăturare a răspunderii contravenționale.

Sintetizând cele menționate supra, se remarcă necesitatea excluderii contravenției de la art. 242 alin. (2) din categoria celor pentru care împăcarea duce la înlăturarea răspunderii contravenționale.

4. Cu privire la **art. 30**. Se cunoaște faptul că eficacitatea combaterii și prevenirii contravențiilor este condiționată de promptitudinea cu care organele specializate ale statului intervin pentru constatarea și tragerea la răspundere contravențională a persoanelor vinovate de săvârșirea contravențiilor. Cu toate acestea, în cazurile în care, de la săvârșirea faptei, a trecut o anumită perioadă de timp, iar răspunderea contravențională nu poate fi stabilită cu promptitudine, fie din considerentul că fapta nu este descoperită sau fie pentru că făptuitorul reușește să se sustragă de la răspunderea contravențională, Codul contravențional prevede, la art. 30, instituția prescripției. Rațiunea prescripției este bazată pe faptul că, după trecerea unei perioade de timp îndelungată de la săvârșirea contravenției, tragerea la răspundere contravențională devine inefficientă în raport cu scopul sancțiunii. După trecerea

acestei perioade, prevenția generală nu se mai realizează, deoarece rezonanța socială a faptei scade considerabil, iar făptuitorul se poate sustrage pedepsei. De asemenea, nici sancționarea nu mai poate fi realizată, întrucât organele specializate nu au acționat, probele de vinovăție sau de nevinovăție se pierd ori se denaturează atât în materialitatea lor, cât și în memoria martorilor.

Cu toate că prevederile legale statuează prescripția ca și temei pentru liberare de răspundere contravențională, termenul prescripției și momentul din care începe să curgă acest termen, acestea, însă, nu menționează care este momentul pînă la care curge prescripția. Astfel, pentru a nu lăsa loc de abuzuri la calculul prescripției este indicat a concretiza, pe lîngă momentul în care începe să curgă prescripția (momentul săvîrșirii contravenției), și momentul la care aceasta încetează. Proiectul propune completarea art. 30 alin. (3), în acest mod, prescripția urmînd să curgă din momentul săvîrșirii faptei pînă la data devenirii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

De asemenea, reieșind din natura unor raporturi juridice – cele din domeniul impozitelor, taxelor, primelor de asigurare și disciplinei financiare, termenul de prescripție de 3 luni este unul insuficient, întrucît, pentru constatarea acestora, uneori (în dependență de perioada de control pe care îl efectuează organele respective) este necesară o perioadă de timp mai mare de 3 luni. Astfel, la propunerea organelor specializate în domeniu, termenul de prescripție pentru aceste categorii de contravenții a fost prelungit la un an de zile.

5. Cu privire la **art. 34**. Noua lege contravențională, așa cum s-a menționat mai sus, conține o serie de norme care admit, fie colizii, fie lacune, care, pentru a reuși o aplicare adecvată a prevederilor contravenționale, urmează a fi înlăturate. În contextul coliziilor existente în normele Codului contravențional, se remarcă art. 34, prevederile căruia comportă, atît un caracter lacunar, cît implică și unele colizii. Astfel, alin. (5) al articolului, în special textul „aceasta (n.n. amenda) se înlocuiește cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, prin ridicarea dreptului de a conduce vehicule”, conține o prevedere care, apriori nu poate exista, or și privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate și ridicarea dreptului de a conduce vehiculul sunt, fiecare în mod separat, sancțiuni contravenționale independente. Nu se poate realiza înlocuirea unei sancțiuni (în cazul dat amenda) cu altă sancțiune (privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate), care, la rîndul său, să se realizeze printr-o a treia (privarea de dreptul special – dreptul de a conduce vehicule). Astfel, amenda se înlocuiește fie cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, fie cu privarea de a conduce vehicule. Avînd în vedere caracterul contravențiilor indicate în alin. (5), care sunt contravenții din domeniul circulației rutiere, se consideră oportun a înlocui amenda, în cazul în care nu a fost achitată benevol și integral în decursul a 30 de zile, cu privarea dreptului de a conduce vehicule, pe un termen de la 6 luni la un an.

Alin. (8) al aceluiași articol reglementează lacunar aspecte ce se referă la instanța care realizează înlocuirea amenzii, stabilind în textul normei doar faptul că înlocuirea se realizează „de către instanța de judecată”, nespecificînd exact care instanță. În scopul remedierii acestui deficit de reglementare, proiectul oferă alin. (8) o nouă redacție prin care se statuează că, pentru cazurile în care contravenția a fost examinată de o altă autoritate decît instanța de judecată, amenda se înlocuiește de către instanța în a cărei rază teritorială activează autoritatea din care face parte agentul constatator sau procurorul care a examinat cauza respectivă, la demersul acestora. În cazul în care sancțiunea este stabilită de instanța de judecată, înlocuirea se efectuează, la demersul executorului judecătoresc, de către instanța care a judecat cauza în fond.

6. Prevederi care comportă un caracter eronat, în aspecte similare celor relevate mai sus – art. 34 alin. (5), se regăsesc și în **art. 35**. Astfel, în alin (1) al art. 35, în definiția sancțiunii de privare de dreptul de a desfășura o anumită activitate, se specifică că aceasta constă în „interzicerea temporară persoanei fizice de a desfășura o anumită activitate, inclusiv prin privarea acesteia de dreptul special”.

În scopul îndepărtării erorilor respective, se propune ajustarea alin. (1), astfel încât, prin prevederile proiectului se propune excluderea cuvintelor „inclusiv prin privarea acesteia de dreptul special”. De asemenea, având în vedere că alin. (2) și (4) reglementează privarea de dreptul de a conduce vehicule, care, de fapt, reprezintă un alt tip de sancțiune, încadrată generic în „privarea de un drept special”. Având în vedere că această din urmă sancțiune este legiferată de normele art. 36, se consideră rațional de a exclude alin. (2) și (4) din art. 35, iar prevederile acestora urmează a fi incluse în **art. 36** prin completarea acestuia cu alineatele (5¹) și, respectiv, (5²).

7. Prevederile **art. 38** din Codul contravențional reglementează sancțiunea arestului, astfel, la alin. (6) al acestui articol sunt stabilite categoriile de persoane cărora această sancțiune nu li se aplică. Arestul, în calitate de sancțiune contravențională, reprezintă privarea de libertate de scurtă durată, adică de la 3 la 15 zile și, prin esența sa, acesta este o sancțiune cu caracter excepțional.

Conform politicii promovate prin recomandările Consiliului Europei, conform căreia se susține și se recomandă statelor membre ale Consiliului oportunitatea dezvoltării și aplicării sancțiunilor alternative la sancțiunile privative de libertate. În contextul acestor tendințe, a normelor art. 37 al Convenției cu privire la drepturile copilului (adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989), care statuează că „arestarea, deținerea sau întemnițarea unui copil trebuie să fie conformă cu legea și nu va fi decât o măsură extremă și cât mai scurtă posibil”, precum și în contextul prevederilor Legii nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, în special a articolului 28 din lege, în care se prevede de asemenea că „reținerea sau arestarea copilului sînt aplicate doar ca măsuri excepționale...” aplicarea copiilor a măsurii arestului poate fi considerată mult prea severă, or, contravențiile nu sunt fapte ce se caracterizează printr-un pericol social sporit (asemănător infracțiunilor) pentru care aplicarea sancțiunii privării de libertate, fie și pentru o scurtă durată de timp, să fie justificată. În aceste condiții, și luînd în considerație că vârsta pînă la care o persoană se consideră a fi copil este de 18 ani, se propune completarea alin. (6) al art. 38 din Cod cu încă o categorie de persoane cărora nu li se aplică arestul contravențional.

De asemenea, reieșind din prevederile art. 38 alin. (2), conform cărora arestul se aplică, de regulă, pentru săvîrșirea unei fapte care amenință sau pune în pericol real sănătatea ori integritatea corporală a persoanei, precum și luînd în considerație gravitatea faptei contravenționale, există unele contravenții pentru care Codul stabilește în mod nejustificat sancțiunea arestului. Astfel, în proiect, se propune excluderea arestului ca sancțiune pentru contravențiilor prevăzute la art. 70 (Calomnia), 105 (Sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului), 317 alin. (2) (Manifestarea lipsei de respect față de instanța de judecată sau față de Curtea Constituțională), 352 (Ultragierea militarului) și 353 alin. (2) (Ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, opunerea de rezistență). Aceste propuneri sunt justificate prin aceea că nici una dintre aceste fapte nu stabilesc în calitate de semn un pericol real sau amenințarea cu un pericol real pentru sănătatea ori integritatea corporală a persoanei.

8. Un alt obiect de reglementare al normelor Codului contravențional care necesită o legiferare suplimentară este **expulzarea**. Codul definește și statuează condițiile de aplicare ale instituției expulzării în art. 40. Conform alin. (1) al acestui articol, expulzarea este „o măsură de îndepărtare silită de pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor străini și apatrizilor care au încălcat regulile de ședere”. Prevederile alin. (2), la rîndul său, stabilesc că, aceasta – expulzarea – poate fi aplicată ca sancțiune complementară. De asemenea, trebuie remarcat faptul că expulzarea, fiind plasată în capitolul IV, care reglementează sancțiunile contravenționale, nu este consemnată în calitate de sancțiune contravențională în art. 32 – „Sancțiune contravențională”, articol care stabilește expres și exhaustiv sancțiunile pasibile de aplicare pentru săvîrșirea unei contravenții. Or, normele părții specială a Codului contravențional prevăd pentru fiecare contravenție, în calitate de sancțiune, doar

careva dintre sancțiunile stabilite la art. 32 din cod.

Totuși, remarcăm că, prin natura ei, expulzarea este, de fapt, o măsură de siguranță și nu poate fi aplicată ca sancțiune. Mai mult ca atât, aplicarea ei este posibilă chiar și în cazul în care persoana nu a fost sancționată contravențional. De asemenea, expulzarea își păstrează natura de măsură de siguranță în dreptul penal – Codul penal al RM, or, prevederile contravenționale nu trebuie să vină în conflict cu cele penale întrucât contravenția este prin sine o faptă „mini-penală”, diferența dintre ea și infracțiune fiind doar gradul de pericol social mai mic al celei dintii. În aceste condiții, s-a propus excluderea expulzării din partea generală a codului și includerea ei în partea procesuală – cartea a II-a a Codului contravențional – art. 439³.

În cazul expulzării, starea de pericol poate avea sursa fie în natura sau în gravitatea faptei, fie în însăși persoana făptuitorului, care este cetățean străin sau apatrid. De asemenea, pentru aplicarea expulzării este necesar nu doar de a constata că subiectul contravenției este cetățean străin sau apatrid, dar este necesar de a determina și că expulzarea este soluția potrivită pentru înlăturarea unei stări de pericol și prevenirea săvârșirii ulterioare, de către acesta, a unor fapte socialmente periculoase.

Cum s-a menționat mai sus, pot apărea situațiile în care nu fapta determină necesitatea aplicării expulzării, ci însăși persoana contravenientului, care ar putea deveni victimă. În acest caz se manifestă temerea că alte persoane, indignate de prezența contravenientului străin pe teritoriul țării, după executarea sancțiunii stabilite pentru contravenția săvârșită, ar putea reacționa violent împotriva lui, săvârșind alte contravenții și tulburând ordinea publică.

Astfel, reieșind din diversitatea situațiilor în care poate fi aplicată expulzarea, este rațional de a lăsa în competența judecătorului atribuția de a aprecia în care dintre cazuri este oportună expulzarea și de a nu limita aceste cazuri la anumite tipuri de contravenții. În acest sens, la reglementarea expulzării s-a exclus enumerarea exhaustivă a contravențiilor pentru care poate fi aplicată expulzarea, excludere care atrage necesitatea de omogenizare, în acest sens, a normelor contravenționale.

Pentru a reuși aplicarea expulzării cu respectarea drepturilor și libertăților omului, se propune completarea art. 439³ cu prevederi care stabilesc condițiile obligatorii ce urmează a fi întrunite cumulativ în momentul dispunerii expulzării.

Astfel, una dintre condiții se desprinde din definiția expulzării – contravenientul trebuie să fie cetățean străin sau apatrid care domiciliază temporar pe teritoriul Republicii Moldova. Această calitate a contravenientului trebuie să existe la momentul dispunerii măsurii, întrucât, dacă cetățeanul străin sau apatridul care locuiește temporar pe teritoriul RM, la momentul stabilirii acesteia, a dobândit cetățenia Republicii Moldova, acesta nu mai poate fi expulzat, în temeiul normei art. 18 din Constituția Republicii Moldova, care prevede – „Cetățenii Republicii Moldova nu pot fi extrădați sau expulzați din țară.”

Cu referire la stabilirea statutului apatrizilor care pot fi supuși expulzării, acesta este determinat din textul prevederilor art. 62 și 63 din Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, care reglementează care categorie de apatrizi pot fi supuși expulzării.

Altă condiție pentru aplicarea expulzării este ca cetățeanul străin sau apatridul aflat legal pe teritoriul Republicii Moldova să fie sancționat pentru o faptă ce constituie contravenție conform Codului contravențional. Astfel, nu are importanță locul săvârșirii contravenției – pe teritoriul Republicii Moldova sau în afara lui, dar contează ca autoritățile respective ale Republicii Moldova să fie competente în examinarea cauzelor contravenționale, în conformitate cu principiile aplicării legii contravenționale în spațiu (art. 4 din Codul contravențional).

O nouă condiție care trebuie să existe în momentul aplicării expulzării este ca rămânerea cetățeanului străin sau a apatridului pe teritoriul Republicii Moldova să fie sursa unei stări de pericol pentru ordinea publică sau pentru securitatea națională, iar singura soluție pentru înlăturarea acestei stări să fie posibilă doar prin îndepărtarea lui de pe acest teritoriu.

O ultimă condiție, existența căreia este necesară, este ca, persoana să nu fie expulzată într-un stat în

care aceasta să fie persecutat din motive de apartenență rasială, națională, religioasă, din cauza convingerilor politice sau vor fi supuși unui tratament inuman și degradant, torturii ori pedepsei capitale. Această condiție a făcut obiectul multiplelor examinări din partea Curții Europene a Drepturilor Omului, fiind valabilă și în materie de extrădare și urmărește, de fapt, respectarea art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale. Această condiție este incompatibilă, în mod special, cu cazurile de expulzare în statele în care persoana riscă pedeapsa cu moartea. În acest context, Curtea s-a expus în sensul că, expunerea persoanei la „sindromul culoarul morții” constituie un tratament sau o pedeapsă incompatibilă cu art. 32 din Convenție. În actele naționale, condiția în cauză este reflectată în art. 29 al Legii cu privire la statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în Republica Moldova.

9. Avînd în vedere faptul că, în conformitate cu art. 393 din Cod, competența de a soluționa cauzele contravenționale revine nu doar instanțelor de judecată, dar și altor autorități așa precum comisia administrativă, procurorul și agentul constatator, iar fiecare dintre faptele stabilite ca și contravenții sunt pasibile de pluralitate, deducem că oricare dintre aceste autorități se pot afla în situația în care ar exista necesitatea de a aplica o sancțiune pentru pluralitate de contravenții. În aceste condiții, analizînd normele **art. 44**, care reglementează aplicarea sancțiunii contravenționale în cazul pluralității de contravenții, în special alin. (2) al acestuia, poate fi remarcată reglementarea doar a unei singure situații – cea cînd sancțiunea pentru pluralitate de contravenții se aplică de către instanța de judecată, celelalte situații, cînd competența de soluționare a cauzelor aparține altor autorități rămînînd nelegiferate și astfel formîndu-se un vid legislativ. În scopul excluderii acestui vid, proiectul propune excluderea din norma alin. (2) al art. 44 a cuvintelor „de către instanța de judecată”, rămînînd doar o reglementare cu caracter general referitoare la modul de a aplicare a sancțiunii pentru pluralitate de contravenții.

10. În rezultatul aplicării noii legi contravenționale pe perioada de cînd aceasta este în vigoare, a fost observat faptul că, multe dintre faptele calificate în vechea lege – Codul contravențiilor administrative – ca fiind contravenții, nu se mai regăsesc în noul Cod. Acest fapt devine o problemă din considerentul că, prin excluderea unor fapte, fenomenele proprii acestora nu au încetat să existe, săvîrșindu-se în continuare acțiuni/inacțiuni care reprezintă încălcări ale normei juridice, iar gravitatea acestora, frecvența producerii lor și lipsa unor mecanisme de combatere nu fac decît să favorizeze săvîrșirea lor în continuare. În scopul combaterii acestor fenomene, se propune completarea Părții speciale a Codului cu noi prevederi prin care se statuează noi contravenții.

10.1. Astfel, proiectul propune completarea Codului contravențional cu o prevedere prin care se stabilește răspunderea contravențională pentru admiterea aflării și aflarea minorilor în vîrstă de pînă la 16 ani, fără supravegherea părinților sau a persoanelor care îi înlocuiesc în localurile de agrement (baruri, cafenele, restaurante, cinematografe, discoteci, disco-cluburi, cluburi de noapte, saune, săli de Internet etc.) după orele 22.00. În calitate de subiecți ai acestei contravenții apar părinții, persoanele care îi înlocuiesc sau, după caz, persoana responsabilă a localului.

Necesitatea includerii acestei contravenții este impusă de persistența fenomenului contravențional și în special în partea ce se referă la faptele săvîrșite, în deosebi în orele tîrzii, în localuri publice, inclusiv în localurile și spațiile adiacente instituțiilor de agrement. În rezultatul unui studiu efectuat asupra fenomenului în cauză, se remarcă faptul că, majoritatea persoanelor reținute în localurile de acest tip sunt tineri – elevi și studenți ai instituțiilor de învățămînd secundar, mediu sau tineri neîncadrați în procesul de studii sau în cîmpul muncii ai căror părinți se află la muncă peste hotarele țării. Nivelul de supraveghere asupra acestei categorii de persoane este foarte redus atît din lipsa prezenței părinților, cît și din considerentul lipsei de atitudine din partea profesorilor care nu semnaleză părinții sau autoritățile pentru problemele minorilor asupra absențelor frecvente de la ore

sau asupra nereușitei școlare manifestată intens.

Constatarea contravențiilor prevăzute de art. 63¹ se propune a fi dată în competența organelor afacerilor interne, iar examinarea lor se va face de către instanța de judecată.

10.2. O altă prevedere problematică din Codul contravențional este dublarea prevederilor de la art. 94, prin includerea acestora în art. 119 alin. (10). Dispozițiile acestor două norme incriminează aceleași fapte, cu același obiect juridic, aceeași formă a vinovăției și aceeași subiecți. Avînd în vedere că, obiectul juridic al normei de la art. 94, adică relațiile sociale cu privire la protecția suprafețelor cu zăcăminte miniere, nu corespunde relațiilor sociale protejate prin stabilirea contravențiilor din Capitolul VIII – „Contravenții ce atentează la drepturile reale”. Or, obiectul juridic al contravențiilor din capitolul menționat îl constituie raporturile juridice ce apar în procesul de exercitare a drepturilor reale, adică a acelor drepturi subiective civile patrimoniale, în virtutea cărora titularul lor poate să-și exercite atributele asupra unui bun determinat în mod direct și nemijlocit, fără a fi necesară intervenția unei alte persoane. Din categoria drepturilor reale face parte: dreptul de proprietate, dreptul de uz, dreptul de abitație, dreptul de vecinătate, uzufructul, servitute, superficia și gajul.

Pe lângă faptul că prevederile acestor norme stabilesc aceleași contravenții, instituind astfel o dublare de norme juridice în același act normativ, acestea impun sancțiuni diferite pentru aceeași faptă, în consecință lăsînd loc de aplicare abuzivă a prevederilor legale. În scopul excluderii unor astfel de cazuri, precum și ca urmare a celor relatate mai sus, se consideră judicioasă excluderea art. 94, contravențiile indicate de normele acestuia rămînînd a fi reglementate de prevederile alin. (10) al art. 119.

10.3. Suplimentar, în contextul întreprinderii de măsuri pentru liberalizarea regimului de vize pentru statele Uniunii Europene, s-a considerat necesară prevederea unor sancțiuni pentru persoanele care transportă sau care organizează trecerea ilegală a persoanelor peste frontiera de stat a Republicii Moldova. Astfel, se propune completarea Codului contravențional cu un nou articol 332¹, care va incrimina folosirea mijlocului de transport pentru transportarea ilegală a persoanelor peste frontiera de stat și organizarea transportării ilegale a persoanelor peste frontiera de stat.

10.4. O altă serie de contravenții noi propuse spre completare a codului, acuză fapte din domeniul protecției mediului și din domeniul agricol și sanitar-veterinar, reglementat în Capitolul IX, și care, în mod special, presupun încălcarea prevederilor legale și prevederilor indicate în regulamentele de gestionare a produselor de uz fitosanitar și nu doar. Printre faptele propuse a fi sancționate contravențional pot fi enumerate: încălcarea regulilor de evidență, transportare, păstrare, utilizare și înhumare a substanțelor radioactive, biologice, chimice și a altor substanțe toxice; importul și/sau comercializarea produselor de uz fitosanitar și/sau fertilizanților fără licența respectivă; producerea, importul, comercializarea, publicitatea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților care nu au fost supuse, în modul stabilit, cercetării, testării, experimentării, omologării și certificării de stat; încălcarea regulilor de evidență, transportare, păstrare și utilizare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților; producerea, comercializarea, transportarea, păstrarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și fertilizanților contrafăcuți; încălcarea regulilor de combatere a dăunătorilor de carantină, a bolilor de plante și a buruienilor; neluarea de măsuri de către deținătorii de terenuri pentru combaterea buruienilor, dăunătorilor și a bolilor de plante agricole; neîndeplinirea sau îndeplinirea inadecvată a dispozițiilor legale ale persoanelor cu funcții de răspundere care exercită supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției plantelor; pășunatul ilegal etc.

Normele proiectului prin care se propun contravențiile respective, precum și celelalte norme de modificare ale Codului contravențional în acest domeniu vin să actualizeze și să concorde actualele prevederi contravenționale cu Legea nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară, Legea nr. 119-XV din 22 aprilie 2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți, Legea zootehniei nr. 412-XIV din 27 mai 1999, Hotărîrea Guvernului nr. 1045 din 5 octombrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la importul, stocarea, comercializarea și

utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, Hotărârea Guvernului nr. 1093 din 8 octombrie 2007 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile și documentele aferente Sistemului de Identificare și Trasabilitate a Animalelor. Aceste acte normative stabilesc bazele juridice și economice ale importului, comercializării și utilizării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, precum și bazele juridice și economice ale organizării zootehniei, reglementării relațiilor dintre stat și deținătorii de animale, înregistrarea exploatațiilor, identificarea și înregistrarea individuală a fiecărui animal, precum și prin înregistrarea fiecărei mișcări a acestora în vederea stabilirii trasabilității..

La etapa actuală de utilizare a produselor de uz fitosanitar este necesară respectarea strictă a regulamentelor și perfecționarea sistemului de control existent. Cu toate acestea, din diverse motive, metodele existente nu asigură eficiența cuvenită în consacrarea încălcărilor legate de utilizarea irresponsabilă a pesticidelor, publicitatea produselor de uz fitosanitar neomologate în republică, nerespectarea regulamentelor, prepararea soluțiilor necalitative, transportarea, păstrarea, comercializarea și utilizarea acestora. Frecvent, la laboratoarele de control toxicologic, sunt depuse probe de pesticide contrafăcute achiziționate de către agricultori de la diferiți comercianți neautorizați. Dar, de fiecare dată, aceste produse, atractive prin prețul scăzut pe care îl au, nu sunt însoțite de acte de proveniență și de certificate care să le ateste calitatea. Utilizarea unor asemenea produse poate avea impact defavorabil impunător, care se manifestă prin lipsă de eficacitate, și care poate să genereze până și distrugerea totală a culturii.

Un alt aspect, în acest context, care a fost abordat în proiect se referă la situațiile de nerespectare a prevederilor care reglementează raporturile dintre stat și deținătorii de animale, obligațiile acestora din urmă, în special pășunatul animalelor doar în timpul și în modul prevăzut de normele legale, achiziționarea și înregistrarea animalelor. Astfel se sancționează încălcarea regulilor privind identificarea și înregistrarea animalelor, precum și alte reguli ale zootehniei, reguli desprinse din actele normative menționate mai sus.

Constatarea noilor contravenții este dată în competența a Agenției Sanitar-Veterinare și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, direcțiilor raionale (municipale) sanitar-veterinare și pentru siguranța produselor de origine animală, precum și Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer. Acesta din urmă apare ca un nou agent constatator. Avînd în vedere că formarea sa a avut loc prin fuziunea Inspectoratului Principal de Stat pentru Carantină Fitosanitară, Inspectoratului de Stat Republican pentru Protecția Plantelor, Inspectoratului de Stat pentru Seminte și Inspectoratului de Stat pentru Produse Cerealiere și Panificație, în virtutea competenței care i-a fost acordată, acesta este autoritatea cea mai indicată să constate contravențiile indicate în articolul 414 – „Organele supravegherii de stat în domeniul agricol și sanitar-veterinar”, articol care, la fel, a suportat modificări necesitate a cărora este justificată tocmai prin noile contravenții incluse în Codul contravențional și despre care s-a vorbit mai sus.

10.5. Au suportat modificări și normele stabilite în Capitolul X din cod – „Contravenții în domeniul industriei, construcțiilor, energiei, gospodăriei comunale, locuințelor și amenajării teritoriului”.

La 23 decembrie 2009 a fost adoptată Legea nr. 123 cu privire la gazele naturale, care reglementează funcționarea eficientă a pieței gazelor naturale și desfășurarea activităților sectorului de gaze naturale, în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului. Noua lege creează cadrul necesar aplicării Directivei 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă a gazelor naturale și abrogarea Directivei 98/30/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 176 din 15 iulie 2003. Raportînd acest nou cadrul legislativ la art. 168 din Codul contravențional, se deduce faptul că legea din decembrie 2009 nu operează cu conceptele de „gazoducte magistrale” și „zone de protecție a

gazoductelor magistrale”, ci cu conceptul de „rețea de gaze naturale” și, respectiv, conform art. 27 al legii, stabilește „zone de protecție a rețelelor de gaze naturale”. În consecință se relevă necesitatea expunerii art. 168 într-o nouă redacție, prin care are loc racordarea acestuia la Legea cu privire la gazele naturale, fapt realizat prin prevederile proiectului, care oferă dispoziției articolului vizat următorul cuprins: „Încălcarea legislației în zonele de protecție a rețelelor de gaze naturale”.

La art. 177 – „Încălcarea legislației și documentelor normative în construcții”, se propune completarea alin. (1) cu o nouă prevedere prin care se incriminează încălcarea legislației și documentelor normative în construcții prin producerea materialelor și articolelor de construcții fără regulamente tehnologice, documentație normativă actualizată, instrumente și utilaj neverificat în organele metrologice de stat, încercări și analize de lot recepție, periodice și statice.

Sistemul intern de asigurare a calității în producerea materialelor și articolelor de construcții, reglementat de prevederile Legii nr. 721 din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții, reprezintă baza fundamentală care determină și asigură calitatea în domeniu. În virtutea acestui fapt, se consideră binevenită stabilirea elementelor principale ale acestui sistem în componentele de contravenții fixate în alin. (1) al art. 177. Astfel, aplicarea răspunderii contravenționale pentru nerespectarea rigorilor sistemului de asigurare a calității în construcție are rolul unui raționament care să favorizeze întocmirea și aplicarea juridică fermă a documentelor respective.

În același context, se propune și completarea prevederii de la lit. i) a alin. (2) al aceluiași articol. Astfel, se stabilește că, fabricarea și comercializarea materialelor și articolelor de construcție se face în condițiile deținerii documentelor de confirmare a calității, cât și cu efectuarea analizelor și a încercărilor de laborator respective, conform cerințelor documentelor normative în construcții.

Cu referire la normele alin. (1) al art. 177, menționăm că, proiectul identifică în calitate de subiect al contravențiilor de la stabilite alin. (1) și persoana juridică, care se sancționează cu amendă în mărime de la 80 la 140 de unități convenționale.

De asemenea, suportă modificări și sancțiunea alin. (2), din care se propune excluderea sancțiunii complementare de privare de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. Chiar dacă, în parte, contravențiile statuate la alin. (2) prezintă un pericol sporit în comparație cu cele de la alin. (1), nu este justificată aplicarea unei sancțiuni mult mai mare. Se consideră suficient faptul că mărimea sancțiunii principale – amenda, pentru contravențiile de la alin. (2) este mai mare în comparație cu cele de la alin. (1), nefiind necesară și stabilirea unei sancțiuni complementare alternative.

10.6. Alt domeniu, normele de reglementare ale căruia a completat codul cu noi contravenții este domeniul de reglementare a regimului din transporturi și domeniul circulației rutiere – Capitolul XII din cod. Prin normele de completare propuse în cadrul proiectului în acest sens, se urmărește stabilirea unor pîrghii prin care să se asigure respectarea prevederilor Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 854 din 28 iulie 2006, ale Legii nr. 131-XVI privind siguranța traficului rutier, Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărîrea nr. 357 din 13 mai 2009, precum și respectarea prevederilor privind activitatea echipajelor autovehiculelor care efectuează transporturi și organizarea procesului de control al regimului de muncă și odihnă, precum și diferențierea în acest context a răspunderii persoanelor fizice, persoanelor cu funcție de răspundere și persoanelor juridice. Astfel, au fost supuse modificărilor și completărilor prevederile art. 197 și 203. În cadrul modificărilor la aceste articole se propune concordarea tipurilor de vehicule antrenate în transportul de călători în folos public, tipuri indicate în dispozițiile acestor articole cu cele reglementate de Legea privind siguranța traficului rutier, astfel încît, conform art. 16 lit. c) din lege, microbuzele, autobuzele și troleibuzele poartă denumirea generică de „autovehicule de transport public”. De asemenea, se propune completarea art. 197 cu norme care indică noi fapte în calitate de contravenții, așa precum:

- neînregistrarea de către conducătorii de vehicule în transport public a biletelor de călătorie în borderoul de evidență a biletelor, cu excepția transportului urban;
- nerespectarea de către conducătorii de vehicule în transportul public a regulilor de completare a carnetului foi de parcurs (CFP);
- modificarea (corectarea) intenționată de către conducătorul de vehicule în transport public a borderoului de evidență a biletelor de călătorie;
- nerespectarea de către conducătorii de vehicule în transportul auto de mărfuri sau călători a normelor privind organizarea procesului de control a regimului de muncă și odihnă sau încălcarea acestui regim;
- admiterea la efectuarea transporturilor auto de mărfuri sau călători a conducătorului de vehicul care nu a fost supus examenului medical, care nu posedă permis de conducere de categoria din care face parte vehiculul sau care nu posedă, în cazurile stabilite de Guvern, certificat de competență profesională și/sau card de tahograf al conducătorului auto valabil.

Prin includerea contravențiilor propuse se propune sancționarea nerespectării normelor ce prevăd obligațiile și responsabilitățile conducătorului și agentului transportator, a celor care reglementează controlul activității transportului auto de călători, norme expuse în Regulamentul transportului auto de călători și bagaje.

În scopul diferențierii acțiunilor de călătorie fără bilet în diferite categorii și tipuri/subtipuri de mijloace de transport, diferențiere care, într-un final, afectează mărimea sancțiunii pentru fiecare dintre situații. De asemenea, având în vedere că subiectul contravențiilor de la acest articol este persoana fizică care a împlinit vârsta de 16 ani, noua redacție prevede că, pentru călătoria fără bilet a copiilor de până la 16 ani, la răspundere contravențională sunt atrași părinții copiilor sau persoanele care îi înlocuiesc, întrucât, conform punctului 10 din Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, obligația de a procura bilet de călătorie pentru copil o are pasagerul matur care îl însoțește, de regulă acesta fiind părintele, dar pot fi și alte persoane. Norma nu face diferența între călătoria fără bilet a copilului de până la 16 ani când acesta este însoțit de părinte sau altă persoană și când acesta este fără însoțirea vreunui dintre aceste persoane, astfel, în cel din urmă caz, răspunderea o suportă, la fel, subiecții indicați.

În scopul racordării normelor contravenționale la noile cerințe impuse spre respectare în circulația vehiculelor și a pietonilor și care sunt stabilite prin normele noului Regulament al circulației rutiere, proiectul propune modificarea articolelor 221, 226, 228, 233, 235, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 244 și 242.

Conform prevederilor pct. 12 subpct. 1) lit. g) și pct. 13, conducătorul de vehicul implicat într-un accident rutier are obligația să anunțe poliția despre producerea accidentului, aceasta, la rîndul său, întocmindu-i un certificat de constatare a accidentului rutier, certificat pe care conducătorul trebuie să-l aibă la sine în cazul deplasării cu autovehiculul avariat în rezultatul accidentului. Având în vedere că deplasarea cu un vehicul avariat în rezultatul unui accident rutier implică un anumit nivel de risc pentru siguranța la trafic, atât a conducătorului în cauză, cât și a celorlalți subiecți implicați în trafic, proiectul propune includerea răspunderii contravenționale pentru exploatarea vehiculelor cu deteriorări tehnice survenite în urma accidentului rutier în lipsa certificatului cu privire la înregistrarea accidentului, care trebuie să fie eliberat în modul stabilit.

Concomitent cu restricțiile și obligațiile normative impuse față de convorbirile telefonice și modul de utilizare a centurii de siguranță, Regulamentul circulației rutiere, impune anumite obligații și față de utilizarea vestei de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă și a dispozitivului special de

susținere a copilului corespunzător masei și taliei acestuia (fotoliu pentru copii). Având în vedere importanța acestor elemente obligatorii pentru siguranța circulației rutiere, se propune completarea art. 235, în sensul lărgirii spectrului de încălcări ce se referă la aplicarea mijloacelor securității pasive prin supunerea răspunderii contravenționale și a faptelor prin încălcare a regulilor de utilizare a vestei reflectorizante și a scaunului pentru copii.

O modificare propusă în cadrul proiectului, care reclamă modificarea și a altor articole este excluderea art. 244. Normele acestui articol stabilesc în calitate de contravenții acțiunile/inacțiunile prin care se încalcă prevederile Regulamentului circulației rutiere prevăzute în art. 237-239 din Codul contravențional și care au generat pericolul unui accident rutier. Comparând faptele de la art. 237-239, cu cele indicate la art. 244, se observă că acestea din urmă reprezintă niște fapte agravate ale primelor, care trebuie să fie sancționate corespunzător, adică mai aspru. Cu toate acestea, reieșind din sancțiunea stabilită pentru contravențiile de la art. 244 și sancțiunile de la celelalte articole, pot fi remarcate situații când fapta reglementată la unul dintre art. 237-239 se sancționează mai sever decât forma sa agravată de la art. 244, așa cum este cazul, spre exemplu, al art. 237. Astfel, pentru încălcarea regulilor de traversare a liniei de cale ferată prin pasajul de nivel, conducătorul vehiculului se sancționează cu amendă de la 40 la 50 unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare, iar pentru aceeași faptă, dar care a creat un pericol de accident rutier, conducătorul va fi sancționat cu amendă în mărime de la 30 la 50 unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

De asemenea, pot apărea situații când decalajul dintre fapta inițială (cea de la art. 237-239) și forma ei agravată este impunător, așa precum contravenția de la art. 238 alin. (1), unde oprirea în locuri interzise se sancționează cu amendă de 5 unități convenționale, iar pentru aceeași faptă care a creat pericolul unui accident, amenda este în mărime de la 30 la 50 unități convenționale.

Astfel, în vederea excluderii cazurilor de sancționare neproportională și stabilirii unui echilibru între faptă și sancțiune, proiectul propune excluderea art. 244, cu includerea la art. 237-241 a prevederilor ce stabilesc răspunderea administrativă pentru fiecare caz în care contravențiile indicate în dispozițiile acestor articole generează pericolul unui accident rutier stabilind și sancțiunea pentru acestea, aplicând principiul proporționalității. Poate fi observat că lista contravențiilor, în acest sens, a fost prelungită cu încă două contravenții, majorare justificată prin însăși natura faptelor de la art. 240 și 241 (articole care și completează lista), or cel mai mare pericol de accidente este determinat de nerespectarea indicatoarelor rutiere de semnalizare, de acordare a priorității, precum și a nerespectării obligației legale de oprire a vehiculului și de acordare a priorității de trecere vehiculelor.

Având în vedere că art. 245 reglementează faptele de încălcare a regulilor de circulație de către pietoni și alți participanți la circulația rutieră, alții decât conducătorii de autovehicule, or încălcarea regulilor circulației rutiere de către aceștia din urmă sunt reglementate la celelalte contravenții din acest domeniu. Cu toate acestea, în alin. (1) al articolului, în calitate de subiecți ai acestor fapte apar și motocicliștii. Conform punctului 7 din Regulamentul circulației rutiere, motocicletă este definită ca fiind autovehicul, implicând conducătorul motocicletei (motociclistul) este conducător de autovehicul și apare ca subiect al contravențiilor care se referă la încălcarea regulilor circulației rutiere de către această categorie de subiecți – conducătorii de autovehicule. În acest context, este necesar de exclus motocicliștii ca subiecți ai contravențiilor de la art. 245 și includerea în calitate de subiecți – conducătorii de ciclomotoare.

10.7. Unele dintre prevederile Capitolului XV–„Contravenții ce afectează activitatea de întreprinzător, fiscalitatea, activitatea vamală și valorile mobiliare”, la fel, au constituit parte din obiectul proiectului.

Conform prevederilor art. 265, sunt incriminate faptele de achiziționare, păstrare, transportul spre comercializare și comercializarea ilegală a valorilor materiale. Din șirul acestor fapte, prezintă interes

acțiunea de „transportare spre comercializare”. Interesul este susținut prin faptul că, în majoritatea cazurilor, echipele mobile, lucrătorii operativi, în cadrul verificărilor, depistează mărfuri originea și proveniența cărora nu este cunoscută și, de obicei, aceasta are loc în momentul transportării mărfurilor, fără a reuși, însă, demonstrarea scopului cu care se face transportarea, inclusiv a scopului de comercializare. În situația în care nu este posibilă demonstrarea scopului, se impune încetarea cazurilor. Mai mult ca atât, dispoziția articolului incriminează, deja, fapta de comercializare. Astfel, în acest context, proiectul propune excluderea cuvintelor „spre comercializare” din titlul și din dispoziția articolului.

Conform art. 286 din același capitol, alin. (4) reglementează în calitate de contravenție comercializarea băuturilor alcoolice către minori și sancționează această faptă cu amendă în mărime de la 30 la 100 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. Totodată, aceeași faptă este prevăzută la alin. (2) al art. 91, dar care, conform acestei prevederi, se sancționează cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. Se poate observa că, în calitate de subiect al faptei, în primul caz este doar persoana fizică, pe când în al doilea caz, subiect al contravenției apare atât persoana fizică, cât și persoana juridică. O altă deosebire este cuantumul sancțiunii stabilite pentru persoana fizică de către ambele norme, care, având în vedere obiectul juridic protejat, adică persoana fizică de pînă la 18 ani, este unul mult mai mare în cazul art. 91 alin. (2) – de la 60 la 100 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an, comparativ cu sancțiunea de la art. 286 alin. (4) – de la 30 la 100 unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Avînd în vedere că art. 91 are ca obiect juridic relațiile sociale cu privire la dezvoltarea psihosocială a minorului, și, în special, protejează, în parte, persoana fizică de pînă la 18 ani, de influența nocivă a produselor din tutun și a băuturilor alcoolice, se consideră oportună excluderea normei de la art. 286 alin. (4). Mai mult ca atât, în cazul păstrării ambelor norme în legea contravențională, se produce o dublare de norme, dar care stabilesc sancțiuni diferite pentru aceeași faptă – situație inadmisibilă într-un act normativ.

10.8. Un alt articol din capitolul care reglementează contravențiile din acest domeniu și care a făcut obiectul proiectului este art. 293¹, în special prevederile alin. (10). Aceste prevederi stipulează conceptul repetării contravențiilor stabilite la alin. (2) și (9) ale aceluiași articol.

Analizînd conceptul repetării, se observă că, de facto, repetarea contravenției reprezintă o pluralitate de contravenții, iar de iure, repetarea contravenției este tratată ca fiind o contravenție unică. Această afirmație este dedusă din prevederea alineatului (10), conform căruia, calificarea contravențiilor care formează repetarea, este unitară (presupunînd intenția unică) și se dispersează în contextul calificării conform unei singure norme (și nu în conformitate cu două sau mai multe norme, după cîte contravenții au fost săvârșite).

Se consideră că, din punct de vedere conceptual, este incorect a-i trata uniformizat pe cei care au săvârșit două contravenții și pe cei care au săvârșit mult mai multe fapte contravenționale. Aceasta nu înseamnă, însă, că, se optează pentru adoptarea sistemului de cumul total de sancțiuni în lipsa unei limite pentru cuantumul sancțiunii (aplicat, de exemplu, în SUA). Este mult mai corectă aplicarea mecanismul de stabilire a sancțiunii în cazul unui concurs de contravenții. Acest mecanism s-ar preta cu succes și în ipoteza excluderii repetării contravenției, așa cum s-a procedat în cazul legii penale, în care, prin Legea nr. 277-XVI din 18 decembrie 2008 privind modificarea și completarea Codului Penal al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 41- 44, art. 120), din legea penală a fost exclusă instituția repetării infracțiunilor. Implementarea acestei legi nu a

determinat reducerea sau intensificarea represiunii penale, ci, dimpotrivă a marcat revenirea la normalitate, cînd fiecare infractor răspunde exact pentru ceea ce a săvîrșit.

Avînd în vedere că, fapta contravențională este o mini-infracțiune, o mare parte din normele legii penale, în special dintre cele care poartă un caracter general, sunt aplicate în modul corespunzător dreptului contravențional. În acest context poate fi prezentat în calitate de raționament pentru excluderea instituției repetării din Codul contravențional, Codul penal-model al CSI în care o asemenea instituție ca „repetarea infracțiunii” nici nu a existat. Iar conceptul „concurusul de infracțiuni” este definit ca fiind „săvîrșirea a două sau a mai multor infracțiuni, nici pentru una din care făptuitorul nu a fost condamnat” (alin.(1) art.19 din Codul penal-model al CSI).

De asemenea, este necesar de a sublinia că, prevederile Codului contravențional nu reglementează „repetarea” contravenției, ci „concurusul” de contravenții. Astfel, conform articolului 44 alineatul (1), în cazul în care una și aceeași persoană săvîrșește două sau mai multe contravenții, sancțiunea se aplică pentru fiecare dintre acestea în parte. Iar alineatul (2) al aceluiași articol prevede expres modul de stabilire a sancțiunii în acest caz – „... se aplică sancțiunea pentru fiecare contravenție în parte, stabilindu-se definitiv sancțiunea pentru concurs de contravenții...”, indiferent dacă este vorba despre fapte identice ori omogene, prevăzute de aceeași normă contravențională, sau de fapte prevăzute de diferite norme contravenționale.

În contextul celor relatate, se propune excluderea conceptului de repetare contravenției din Codul contravențional (art. 2391 alin. (10)), într-un final, contribuind în mod efectiv la o mai bună diferențiere a răspunderii contravenționale, la stabilirea mai echitabilă a sancțiunii, la promovarea mai consecventă a scopurilor și principiilor legii contravenționale, și, nu în ultimul rînd, la ridicarea standardelor justiției contravenționale.

Un alt articol care a prezentat interes și a fost abordat în cadrul proiectului este art. 295 cu prevederea de la alin. (8). Această normă stipulează două situații: una în care se incriminează acțiunile specificate la alin. (7) al articolului, adică – pierderea, sustragerea sau distrugerea documentelor contabile pînă la expirarea termenului de păstrare a lor sau nerestabilirea lor, conform legislației – săvîrșite premeditat, iar alta – aceleași acțiuni săvîrșite după aplicarea de sancțiuni pentru fapte similare.

Premeditarea, din punct de vedere doctrinar (căci, în aspect legislativ, cadrul legislativ național nu reglementează premeditarea) este una dintre formele intenției, și, mai mult ca atît, reprezintă în sine o intenție directă care se caracterizează prin existența unui interval de timp între luarea hotărîrii de a săvîrși fapta și punerea ei în executare, interval în care făptuitorul a meditat asupra modului și mijloacelor de săvîrșire a faptei. Revenind la acțiunile de la alin. (7) se poate observa că, prin esența lor, acestea sunt pasibile a fi săvîrșite fie doar printr-o formă a vinovăției, fie săvîrșirea lor poate avea loc prin oricare dintre formele vinovăției – intenție sau imprudență. Astfel, sustragerea are loc doar în prezența intenției directe, pierderea se manifestă prin vinovăție imprudentă și nu poate fi realizată prin intenție, iar distrugerea și nerestabilirea pot fi săvîrșite atît cu intenție directă sau indirectă, cît și din imprudență. În acest context, se remarcă inutilitatea prevederii de la alin. (8), prin care sunt incriminate acțiunile specificate la alin. (7) săvîrșite premeditat, or, aceasta nu face decît să dubleze norma alin. (7), premeditarea putînd a fi luată în considerație la individualizarea răspunderii contravenționale.

Cu referire la partea a doua a dispoziției alin. (8), conform căreia sunt pasibile de răspundere contravențională „acțiunile specificate la alin. (7) săvîrșite... după aplicarea de sancțiuni pentru contravenții similare”, relatăm că, aceasta nu își argumentează prezența în cadrul unui alineat separat al acestui articol, fiind expusă în calitate de element constitutiv al contravenției, întrucît „săvîrșirea contravenției de către o persoană anterior sancționată contravențional sau condamnată ale cărei antecedente nu au fost stinse” apare în legea contravențională în calitate de circumstanță agravantă,

conform articolului 43 alineatul (1) litera b). Acest calificativ are importanță la individualizarea răspunderii contravenționale și nu afectează în sine fapta, aceasta rămânând aceeași – „pierdere, sustragere sau distrugere a documentelor contabile pînă la expirarea termenului de păstrare a lor, conform regulilor stabilite de Organul de Stat pentru Supravegherea și Administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova, sau nerestabilirea lor, conform legislației, în termen de pînă la 3 luni din momentul constatării faptului respectiv”.

Astfel, în contextul celor relatate, se propune excluderea alin. (8) din art. 295.

10.9. Proiectul vizează și normele Capitolului XVI - „Contravenții ce afectează activitatea autorităților publice”, care sunt supuse modificărilor și completărilor corespunzătoare.

Calitatea esențială procedurii contravenționale, ca de altfel a oricărei proceduri judiciare sau extrajudiciare, o formează „accelerarea judecării fiecărei cauze”, accelerare care nu trebuie să afecteze libertatea individuală a părților implicate în proces, drepturile altor persoane și nici interesele societății, deci o accelerare compatibilă cu nevoile justiției. În acest sens, articolul 6.1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale prevede dreptul oricărei persoane la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a declarat în cauza Stogmuller c. Austriei că, examinarea într-un termen rezonabil a fiecărei cauze reprezintă o garanție procesuală, scopul căreia este de a proteja toți justițiabilii împotriva duratei excesive a procedurii. Asemenea dispoziție subliniază că justiția nu trebuie să fie înfăptuită cu o întârziere, care ar putea compromite eficiența și credibilitatea acesteia din urmă. Cerința examinării într-un termen rezonabil se aplică atât cauzelor civile, cât și celor penale, Curtea nefăcînd diferență între cauzele penale și cauzele contravenționale.

Uneori, tergiversarea examinării cauzelor este provocată de însăși părțile implicate în proces, fie de alți participanți ai procesului. Avînd în vedere că, actualmente, respectarea termenelor rezonabile în procedura de examinare a devenit o prioritate, este necesară elaborarea unui mecanism care să asigure respectarea acestor termene, precum și să ordoneze participanții la proces în sensul depunerii diligenței necesare pentru respectarea tuturor obligațiilor procesuale ce le revin, astfel, contribuind la respectarea termenelor rezonabile. În contextul celor menționate, un element al unui astfel de mecanism se propune a fi statuarea în calitate contravenție a neprezentării neîntemeiate a persoanei legal citate, în fața organelor de ocrotire a normelor de drept, în legătură cu materialele sau cauzele pe care le examinează. În acest sens, proiectul propune completarea codului cu art. 319¹ – „Neprezentarea în fața organelor de ocrotire a normelor de drept”, care incriminează atât neprezentarea neîntemeiată în fața organelor de drept a persoanei legal citate, pentru care se stabilește amendă în mărime de la 10 la 20 de unități convenționale, precum și acțiunile persoanei cu funcție de răspundere prin care aceasta împiedică prezentarea citate în fața organelor de ocrotire a normelor de drept, care se sancționează cu amendă în mărime de la 20 la 40 unități convenționale. Organele competente cu constatarea acestor contravenții sunt organele afacerilor interne, care transmit spre examinare procesele-verbale întocmite în rezultatul constatării acestor fapte, în instanța de judecată competentă.

Odată cu adoptarea noului Cod contravențional, a suportat modificări totalitatea faptelor ce constituiau contravenții din domeniul de activitate al organelor de stare civilă. Cu toate acestea, există o categorie de fapte (acțiuni/inacțiuni) din acest domeniu, care au o importanță considerabilă prin obiectul juridic pe care îl au și la care se atentează prin săvîrșirea acestora. Printre acestea sunt: nedeclararea, în fața funcționarului de stare civilă, despre existența impedimentelor la căsătorie, a altor date necesare în procesul înregistrării faptelor de stare civilă sau declararea inexactă; nedeclararea nașterii, decesului în condițiile și termenele prevăzute de Legea cu privire la actele de stare civilă; înhumarea sau incinerarea cadavrului fără înregistrarea decesului la organele de stare civilă. Includerea acestor fapte în calitate de contravenții este determinată de caracterul imperativ al

prevederilor care le reglementează și care sunt statuate în art. 22, 35 alin. (8) și art. 56 din Legea nr. 100 din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă și în art. 15 din Codul familiei al Republicii Moldova nr. 1316 din 26 octombrie 2000. În consecință se propune completarea Codului contravențional cu art. 330¹, prin normele căruia se prevede aplicarea răspunderii contravenționale pentru acțiunile numite supra. Competența de examinare a acestor contravenții este oferită organelor afacerilor interne, în acest sens, fiind efectuate și modificările corespunzătoare în art. 400, care reglementează competența organelor afacerilor interne.

10.10. Contravențiile constituente ale Capitolului XVIII – „Contravenții ce atentează la modul de administrare. Contravenții în domeniul supravegherii pieței, metrologiei, standardizării și protecției consumatorilor”, la fel au fost supuse unor modificări, determinate fie de erori conceptuale, fie felul și mărimile sancțiunilor, fie au fost introduse componente de contravenții noi.

Una dintre prevederile modificate este cea din sancțiunea art. 334 alin. (1) din care sunt excluse cuvintele „pentru fiecare angajat ilegal”, or sancțiunea nu trebuie să reglementeze modul său de aplicare, aceasta fiind atribuția autorității competente să examineze contravenția, conducându-se de normele părții generale care stabilesc atât tipurile sancțiunilor, cât și modul lor de aplicare. În cazul în care se intenționează sancționarea pentru plasarea în câmpul muncii a fiecărui cetățean străin sau apatrid, aflați provizoriu în Republica Moldova, fără permis de ședere în scop de muncă eliberat în modul stabilit de legislație, atunci, este necesară indicarea expresă a acestui fapt ca element calificativ al contravenției. Întrucât interesează însăși acțiunea de plasare în câmpul muncii a acestor categorii de persoane, se consideră oportună păstrarea dispoziției în redacția actuală, iar numărul persoanelor din categoriile respective plasate în câmpul muncii poate influența la individualizarea sancțiunii, întrucât, sancțiunea stabilește limite minime și maxime, în interiorul cărora poate fi stabilită cuantumul sancțiunii.

O altă prevedere a proiectului este propunerea de a oferi art. 339 o nouă redacție, prin care se indică o serie de fapte ca fiind contravenții.

Suportă modificări și art. 349 alin. (1) în sensul completării subiecților pasivi, care pot fi afectați prin acțiunile incriminate prin această prevedere. În consecință, urmează a fi calificate ca și contravenție împiedicarea în orice formă a activității legitime atât a funcționarului public, cât și a funcționarului organelor de ocrotire a normelor de drept sau de control aflați în exercițiul funcțiunii. În acest mod se creează anumite garanții și pentru alte categorii de funcționari pentru ca aceștia să-și poată exercita atribuțiile în modul corespunzător.

Prevederea nominalizată suportă modificări și în sancțiune, astfel, fiind delimitată răspunderea persoanei fizice de cea a persoanei cu funcție de răspundere.

10.11. Reglementări din cadrul normelor materiale din Codul contravențional care poartă un caracter eronat sunt conținute și în Capitolul XIX. Contravenții ce atentează la ordinea publică și la securitatea publică, iar unele dintre acestea sunt expuse în art. 354 – „Huliganismul nu prea grav”. Acesta prevede survenirea răspunderii contravenționale pentru acostare jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, precum și alte acțiuni similare ce încalcă normele morale, tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice. Analizând dispoziția acestei norme, un interes deosebit trezește prevederea conform căreia, acțiunile ce încalcă normele morale sunt pasibile de răspundere contravențională, or răspundere juridică, per ansamblu, poate surveni doar pentru încălcarea normelor juridice. O astfel de redacție a dispoziției art. 354, lasă loc de interpretare mult prea largă, care va provoca apariția și aplicarea factorilor subiectivi la constatarea faptei de huliganism nu prea grav, cât și la examinarea și sancționarea acestei fapte. Această idee rezidă din faptul că morala reprezintă, în sine, un ansamblu de concepții și reguli, cu privire la bine și la rău, drept sau nedrept, permis sau nepermis. Normele de morală sunt creația societății sau a grupurilor sociale. Cu toate acestea, fiecare individ în parte își

crează standardele sale de morală, reieșind din nivelul de educație, valorile sale socio-culturale și mediul social în care crește, se dezvoltă și activează.. Astfel, în scopul excluderii unor astfel de situații, proiectul propune excluderea din textul normei articolului 354 a cuvintelor „încalcă norme morale”.

Norma de la alin. (6) al art. 361 statuează în calitate de contravenție „portul armei individuale la întruniri”, astfel reprezentînd o dublare a prevederilor de la art. 67 alin. (4) care, incriminează „participarea la întrunire a persoanelor care dețin arme...”. De asemenea, normele vizate, pentru aceeași faptă, stabilesc sancțiuni diferite, care comportă un decalaj mult prea mare. Astfel, pentru fapta de la art. 67 alin. (4) se aplică amendă de la 40 la 50 de unități convenționale sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile, iar pentru fapta prevăzută la art. 361 alin. (6) se aplică amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere a armei și de portarmă. De asemenea, fapta prevăzută la alin. (6) al art. 361 poate fi încadrată, lato senso, în dispoziția alin. (1) al aceluiași articol, care stabilește în calitate de contravenție, pe lîngă încălcarea regulilor de deținere și transport al armei individuale și a munițiilor aferente, și încălcarea regulilor de port al acestora.

Generalizînd cele menționate, se consideră judicioasă excluderea, din textul art. 361, a alin. (6), fapt propus în proiect.

11. Unul dintre aspectele vizate prin modificările propuse în proiectul elaborat vizează **sancțiunile contravențiilor**. Examinînd în ansamblu sancțiunile stabilite pentru fiecare contravenție, pot fi remarcate abordări diferite atît la stabilirea cuantumului sancțiunii, cît și la stabilirea subiectului contravenției. Astfel, pentru unele contravenții, luate în comparație cu altele care au un grad de pericol social mai mare, sunt prevăzute sancțiuni nejustificat de mari, în cazul altor contravenții sancțiunea nu identifică exact subiecții care urmează să răspundă contravențional pentru săvîrșirea acestora. Dilema, în cel din urmă caz, apare, în special, atunci, cînd, în calitate de subiect al contravenției poate fi atît persoana fizică, cît și persoana cu funcție de răspundere, dar sancțiunea este redactată cu un caracter general, limitele sale nefiind aplicabile ambelor categorii de subiecți. Un exemplu în acest sens ar fi sancțiunile statuate la articolele 65, 254 alin.(3) și (5), 271, 273 pct. 2), 3), 4), 8), 276, 284, 301, 302 etc. Reieșind din logica stabilirii subiectului contravenției în textul sancțiunii, se deduce regula că – în sancțiune se indică exact cui i se aplică aceasta, fie persoanei cu funcție de răspundere, fie persoanei juridice, cu excepția indicării persoanei fizice. Astfel, în cazul în care norma stabilește sancțiunea fără a indica subiectul, se presupune că, în calitate de subiect al contravenției apare persoana fizică, iar în cazul persoanei cu funcție de răspundere și a persoanei juridice, se indică expres. Cu toate acestea, la unele contravenții, regula menționată nu a fost aplicată pentru persoane cu funcție de răspundere, creînd astfel confuzii în materie de subiect al contravenției.

Un alt element al subiectelor ce vizează modificarea sancțiunilor este cuantumul acestora. Așa cum s-a menționat mai sus, reieșind din analiza comparativă a faptelor contravenționale, în temeiul propunerilor prezentate de către unele autorități, precum și în dependență de subiectul contravenției (persoană fizică, persoană cu funcție de răspundere sau persoană juridică) sancțiunile unor contravenții au suportat fie majorări, fie micșorări. Astfel de contravenții sunt, spre exemplu, cele de la articolele: 274, 277, 280, 301, 304, 305, 329 etc.

De asemenea, reieșind prevederile părții generale a dreptului contravențional material, din textul unor sancțiuni au fost excluse expresii, prin care se statuează sancțiuni care nu sunt reglementate de către Codul contravențional ca atare. Cu titlu de exemplu, în acest sens, pot fi numite sancțiunile de la articolele 116 alin.(2), 134, 334 alin.(1).

12. Un interes amplu au prezentat **normele cărții a doua** – „Procesul contravențional”, care au fost abordate în cadrul proiectului, fie în vederea excluderii unor situații lacunare, fie în vederea completării acestora pentru a releva o reglementare completă și exactă a procesului contravențional.

Una dintre normele modificate este cea de la art. 387 alin. (3) lit. f), conform căreia, în prezent, victima contravenției are dreptul să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe materialele din dosarul contravențional. Poate fi observat faptul că, această prevedere poartă un caracter general și permite realizarea acestui drept la orice etapă a procesului contravențional și nu indică, care anume materiale sunt accesibile victimei. În această redacție, norma oferă garanții pentru asigurarea tainei procesului contravențional, apărarea martorilor și a altor persoane participante la proces prin prevenirea divulgării datelor de identitate a acestora. În scopul excluderii unor astfel de situații, se propune modificarea prevederii în cauză, în sensul acordării dreptului victimei de a i se elibera, la cerere, în cel mult 24 de ore de la solicitare, copii de pe procesul-verbal cu privire la contravenții, precum și de pe deciziile emise în baza acestuia.

Pentru a omogeniza textul legii contravenționale și pentru a respecta regulile de tehnică legislativă la alin. (4) al aceluiași articol, se recomandă schimbarea timpului verbului, astfel, substituind cuvintele „va fi” prin cuvintele „trebuie să fie”, acordându-i, în mod expres, un caracter imperativ prevederii respective.

Una dintre problemele identificate în Codul contravențional, este lipsa de reglementare a competenței teritoriale în materie contravențională. Astfel, art. 393 numește autoritățile competente să examineze cauza, dar nu indică principiul conform căruia acestea desfășoară activitatea în domeniul contravențional. Or, competența teritorială a autorităților respective, reprezintă capacitatea obiectivă a acestora de a soluționa cauzele contravenționale, în raport cu raza teritorială în care acestea își exercită atribuțiile funcționale. Lipsa reglementării competenței teritoriale creează situații problematice, în special, atunci, când agentul competent să constate contravenția are o rază de activitate diferită de raza de activitate a autorității competente să o examineze. În calitate de soluție pentru astfel de situații, precum și pentru a evita declinul de competență al instanțelor de judecată, proiectul propune completarea art. 393 cu alin. (2) care statuează că, soluționarea cauzelor contravenționale aflate în competența autorităților indicate la alin. (1) al aceluiași articol, se realizează de către autoritatea competentă în raza teritorială a căreia a fost săvârșită contravenția. În cazul contravenției continue sau prelungite, cauza se soluționează de către autoritatea în raza teritorială a căreia s-a consumat fapta contravențională. În același scop, se completează și art. 394 cu alin. (1¹), conform căruia se instituie o derogare de la regula prescrisă mai sus. Astfel, în cazul în care agentul constatator nu are subdiviziuni teritoriale, prin derogare de la art. 393 alin. (2), cauza contravențională se judecă de către instanța de judecată de la locul unde își are sediul autoritatea din care face parte agentul constatator.

De asemenea, pentru a indica exact competența instanței de judecată, este necesar de a explicita prevederile care reglementează competența instanței care examinează contestația împotriva deciziei autorității care a examinat cauza. Astfel, are loc completarea art. 395 cu alin. (1¹), care dispune că, contestația împotriva deciziei în cauza contravențională se examinează de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea competentă sau procurorul care a emis decizia (pentru cazurile în care cauza a fost examinată de procuror), sau în instanța de la locul unde își are sediul autoritatea competentă, pentru cazurile prevăzute la art. 394 alin. (11).

Art. 395 a suportat și alte modificări, astfel, în vederea uniformizării terminologiei utilizate în textul articolului cu întreaga lege contravențională, este rațional a substitui, la punctul 2) de la alineatul (1) al articolului, cuvântul „hotărârilor” prin cuvântul „deciziile”. Această modificare este justificată de faptul că, emiterea unei hotărâri rămâne a fi de competența instanțelor judecătorești, celelalte autorități

competente să examineze cauze contravenționale emit decizii asupra acestor cauze sau iau decizii. De asemenea, conceptul de decizie a autorității competente este reglementat de normele articolelor 443, 448 din Cod.

În contextul excluderii divergențelor dintre conceptele „hotărîre” și „decizie” este modificat și alin. (2) al art. 394, întrucît aceasta admite o confuzie între acestea două. Or, instanța de judecată, ca instanță de fond emite hotărîre și nu decizie, aceasta din urmă fiind actul prin care se pronunță instanța de recurs. Mai mult ca atît, art. 460, 462 reglementează actul prin care se pronunță instanța de judecată ca instanță de fond, iar art. 465, 474 reglementează decizia ca act al instanței de judecată ca instanță de recurs.

Au fost operate modificări în cadrul art. 396-424, articole care reglementează care sunt autoritățile cu drept de constatare și soluționare a contravențiilor, atribuțiile acestora. Astfel, avînd în vedere modificările realizate în partea specială a Codului contravențional – modificarea unor componente de contravenții, completarea cu alte componente, precum și reieșind din totalitatea autorităților și competențele lor în domeniile respective, proiectul propune atît includerea unor autorități noi cu statut de agenți constatatori (ex. Inspectoratul de Stat al Protecției Civile, Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase, Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer), a fost mărit cercul agenților constatatori în cadrul autorităților menționate deja în cod (ex. art. 400, 410, 414), de asemenea, au fost supuse modificărilor competențele autorităților respective în materie de cercul de contravenții, cu drept de constatare sau examinare a acestora (ex. art. 400, 404, 411, 414 etc.).

Prevederilor articolului 427 statuează temeiurile pentru ridicarea obiectelor și documentelor. Conform normelor alin. (1) subiectul cu drept de ridicare a obiectelor sau documentelor este „lucrătorul organului afacerilor interne”, or în calitate de agent constatator, subiect care are dreptul de a constata/examina contravențiile conform competenței acordate prin lege, implicit cu drept de efectuare a acțiunilor procesual-contravenționale, apar reprezentanții mai multor autorități (art. 400-423), și nu doar ai organului afacerilor interne. În acest sens, este rațională modificarea alin. (1) al art. 427, prin substituirea cuvintelor „lucrătorul organului afacerilor interne” cu „agentul constatator”.

O lacună evidentă a Codului contravențional este absența reglementărilor referitoare la măsurile de siguranță în cadrul procesului contravențional și a realizării scopului acestuia. Astfel, proiectul propune completarea codului cu un capitol nou – „Capitolul V¹. Măsurile de siguranță”, prevederile căruia vor reglementa modul de aplicare și procedura a trei măsuri de siguranță în cadrul procesului: a) expulzarea; b) demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor; c) confiscarea specială.” – art. 439¹-439⁵.

Au fost supuse modificărilor prevederile art. 435, care reglementează instituția reținerii.

Conform prevederilor art. 25 alin. (3) din Constituție, reținerea nu poate depăși 72 de ore. Aplicarea reținerii pentru această perioadă de timp este caracteristică doar procesului penal, norma procesual penală stabilind că privarea persoanei de libertate se face pe o perioadă scurtă de timp, dar nu mai mult de 72 de ore, în locurile și în condițiile stabilite prin lege. Luînd în considerație faptul că fapta contravențională se caracterizează printr-un grad de pericol social mult mai scăzut decît infracțiunea, și măsurile de constrîngere aplicate în procesul contravențional, chiar dacă sunt similare celor din procesul penal, trebuie să fie aplicate în modul corespunzător. Astfel, este inadmisibilă aplicarea reținerii, ca instituție contravențională, pentru o perioadă de timp de 72 de ore. În acest context, este supus modificărilor art. 435, care reglementează durata și condițiile reținerii.

Modificările vizează excluderea alin. (3) și (4) din textul articolului menționat, întrucît primul

stabilește termene inacceptabile pentru reținerea contravențională, iar al doilea alineat menționat reiterează cazurile în care se aplică reținerea și care sunt deja stipulate la art. 433 alin. (1), realizând astfel o dublare de norme.

Propunerile fixate în proiect cu privire la articolul 435 indică posibilitatea reținerii persoanei pe un termen ce depășește 3 ore, dar nu mai mult de 24 de ore, doar în baza hotărârii instanței de judecată și doar în două situații:

- pînă la examinarea cauzei contravenționale – persoanei suspectate de săvîrșirea unei contravenții pentru care sancțiunea prevede arestul contravențional;
- pentru a identifica persoana și a clarifica circumstanțele contravenției – persoanelor care au încălcat regulile de ședere a cetățenilor străini și apatrizilor în Republica Moldova, regimul de frontieră sau regimul punctelor de trecere a frontierei de stat.

În vederea explicitării textului de lege a fost modificat și alin. (5) al art. 435, menționînd exact că, reținerea curge din momentul privării persoanei de libertate.

Pentru a cuprinde întreaga categorie de subiecți pasibili de aducere silită și pentru a concorda prevederile art. 382 alin. (5) cu prevederile art. 437, se propune utilizarea unei terminologii generice, astfel, fiind posibilă aplicarea aducerii silite pentru persoanele participante la procesul contravențional, legal citată și care, respectiv, se eschivează de la prezentare.

Avînd în vedere că dispunerea aducerii silite se face în baza unei încheieri judecătorești, așa cum stipulează alin. (2) al art. 437, la alin. (3) al aceluiași articol urmează a fi indicate datele ce se vor conține în încheiere și nu în mandat, așa cum prevede acesta.

Cu referire la propunerile de modificare a art. 439 prezentate în proiect (reținerea și aducerea vehiculului la parcare) trebuie de menționat că, atribuirea doar agentului constator a răspunderii civile pentru deteriorările cauzate vehiculului ridicat și adus la parcare specială este nejustificată, or acesta dispune executarea măsurii respective în cazurile stabilite la alin. (1) și (2) din articolul menționat atunci, cînd nu există o alternativă de a asigura păstrarea și integritatea acestuia, iar deteriorările nu survin neapărat din vina agentului constator, acestea fiind cauzate vehiculului, de regulă, în procesul aducerii sau în perioada aflării acestuia la parcare. Prin urmare, urmează se propune de a indica în prevederea alin. (6) al art. 439 că, în dependență de faptul din vina căruia survine deteriorarea, va răspunde fie agentul constator, fie persoanele care au organizat (efectuat) aducerea vehiculului la parcare, fie persoana care a asigurat păstrarea acestuia acolo.

Completarea art. 439 cu alin. (7¹) are drept scop stabilirea mecanismului de interzicere a exploatării vehiculelor în cazurile prevăzute de Regulamentul circulației rutiere și de Codul contravențional.

Titlul art. 441 prezintă un „concept” eronat, or procesul contravențional nu poate fi înlăturat. Dreptul contravențional cunoaște instituțiile înlăturării răspunderii contravenționale sau înlăturării caracterului contravențional al faptei și nicidecum al procesului contravențional, acesta din urmă putînd fi încetat. Astfel, pentru a aduce în concordanță conținutul articolului cu titlul său și pentru a prezenta titlul corect din punct de vedere juridic, acesta se oferă într-o nouă redacție – „Temeiurile de încetare a procesului contravențional”.

De asemenea, pentru a uniformiza limbajul juridic din textul codului, la art. 442 alin. (2) și art. 443 alin. (13) se propune substituirea cuvintelor „întocmirii” și, respectiv, „întocmit” prin cuvintele „încheierii” și „încheiat”.

La art. 443, reieșind fie din incorectitudinea textului normelor, fie din inaplicabilitatea lor în unele cazuri, proiectul propune operarea unor modificări. Astfel, pentru a nu încălca principiul prezumției

nevinovăției, întrucât, statutul de contravenient persoana îl capătă doar după ce este demonstrată vina sa în săvârșirea faptei contravenționale și este supus răspunderii contravenționale (pînă la această etapă aceasta rămînînd să se numească „persoana în privința căreia s-a pornit procesul contravențional”), este oportună utilizarea noțiunii de „persoană în privința căreia a fost pornit procesul contravențional”.

Normele alin. (6) al art. 443 stipulează că, faptul absenței contravenientului ori a refuzului său de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se adeverește prin semnătura a cel puțin 2 martori, indicîndu-se datele acestora. Însă, în cele mai dese cazuri, excepție servind contravențiile comise în flagrant delict, faptul absenței contravenientului ori al refuzului acestuia de a semna procesul-verbal nu poate fi adevărit de careva persoane, care ar corespunde exigențelor stabilite, prin art. 388 din cod, calității de martor. Din aceste considerente se propune, cel puțin micșorarea numărului necesar de persoane care să adeverească prin semnătură absența contravenientului sau refuzul acestuia de a semna procesul-verbal.

Pentru a cuprinde toate cazurile posibile atunci, cînd cauza este examinată de către o altă autoritate decît agentul constatator și pentru a nu limita la situațiile în care examinarea cauzei este în competența instanței de judecată, este binevenită substituirea, în alin. (9) al art. 443 a cuvintelor „de remitere a cauzei în instanța de judecată” prin cuvintele „de remitere a cauzei autorității competente să o soluționeze”.

În scopul explicitării procedurii de contestație a deciziei agentului constatator în cauza contravențională, precum și avînd în vedere că, în conformitate cu actuala redacție a art. 448, este supus contestării procesul-verbal cu privire la contravenție și nu însăși decizia luată în cauza contravențională (or, în cazul în care autoritatea care constată contravenția și autoritatea care examinează fapta nu coincid, atunci decizia asupra cauzei nu este luată prin procesul-verbal cu privire la contravenție, ci printr-un act al autorității competente în acest sens.), proiectul propune relevarea art. 448 într-o nouă redacție prin care se propune realizarea celor menționate supra.

Un alt subiect ce necesită concretizare este prezența la ședința de judecată a agentului constatator. Norma de la alin. (2) al art. 455 este considerată a fi discordantă cu principiul legalității și cu scopul legii contravenționale, care apără, împotriva contravențiilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orînduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, precum și întreaga ordine de drept. Astfel, problematică este prevederea conform căreia „neprezentarea agentului constatator, legal citat, fără motive întemeiate și fără înștiințarea prealabilă a instanței duce la încetarea procesului contravențional, cu emiterea, după caz, a unei încheieri interlocutorii”. Cu toate acestea, în lista temeiurilor care duc la încetarea procesului contravențional, temeiuri reglementate expres în art. 441, absența nemotivată a agentului constatator nu este indicată. Mai mult ca alît, încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în privința căreia acesta a fost pornit, or nu este nici just vizavi de faptul săvîrșirii faptei contravenționale, și nici echitabil în raport cu victima infracțiunii, absolvirea persoanei vinovate de săvîrșirea unei contravenții de tragerea la răspunderea contravențională.

În situația în care agentul constatator lipsește nemotivat de la ședința de judecată este rațional ca procesul contravențional să continue și să existe posibilitatea aplicării acestuia a amenzii judiciare. În acest context a fost supusă modificării corespunzătoare prevederea de la art. 455 alin. (2).

Modificarea propusă la art. 456 alin. (3) vine să stabilească termenul în care poate fi depus recursul împotriva încheierii judecătorești emise în condițiile aceluiași alineat, precum și momentul din care acest termen începe să curgă.

Proiectul propune modificarea structurală a art. 457, astfel încît să se realizeze distingerea etapelor

procesului judiciar. În acest mod se propune excluderea alineatelor (4)-(7) din articolul 457 și completarea codului cu articolul 457¹ – „Dezbaterile judiciare și ultimul cuvânt”, articol care reglementează modul de desfășurare a acestor două etape.

În vederea stabilirii unor concretizări, absența cărora creează situații lacunare și fac inaplicabilă legea contravențională sau a excluderii unor prevederi imperceptibile, proiectul propune modificarea corespunzătoare a articolelor 465, 467, 468, 475.

Este inexplicabilă soluția prevăzută la art. 473 alin. (1) din cod, în conformitate cu care, după examinarea recursului, instanța nu este în drept să pronunțe decizia prin care să admită recursul, să caseze hotărîrea și, prin rejudecare, să pronunțe o nouă hotărîre. Dat fiind că instanța de recurs este limitată cu competența respectivă, cu toate că este în condițiile ce-i permit să soluționeze cauza, prin dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, în mod evident se tergiversează examinarea cauzei și, respectiv, prin expirarea termenului de prescripție, persoana evită răspunderea contravențională, ceea ce este inadmisibil. Astfel, în vederea evitării acestor situații, proiectul propune completarea articolului cu prevederi prin care se acordă instanței dreptul de a lua una din următoarele soluții: dispunerea achitării persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute de prezentul cod (art. 441); rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărîri; dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

3. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege nu presupune alocări financiare din contul mijloacelor bugetare.

4. Impactul proiectului

Proiectul legii va permite implementarea adecvată și calitativă a prevederilor legii contravenționale, ceea ce, în consecință, va contribui la realizarea scopurilor urmărite prin aplicarea răspunderii contravenționale.

5. Obiecțiile, recomandările și evaluările pe marginea proiectului înaintate de către instituțiile interesate și concluziile acestora

Proiectul respectiv a fost coordonat, deja, cu organele interesate. Totuși, avînd în vedere că unele modificări au fost efectuate de curînd, este necesară avizarea repetată a acestuia.

Viceministru

Vladimir GROSU